

**DOM
NEZAVISNE
KULTURE**

**POGON – ZAGREBAČKI CENTAR ZA NEZAVISNU
KULTURU I MLADE**

PROGRAMSKI IZVJEŠTAJ ZA 2023. GODINU

SIJEČANJ 2024.

Realizirani programi i aktivnosti:

1. Podrška za programe organizacija kulture i mladih

- 1.1. Redovna (temeljna) programska djelatnost - otvorena platforma za programe
- 1.2. Prvih 15 godina Pogona

2. Međunarodna kulturna suradnja

- 2.1. Razmjena umjetnika na rezidencijalnim programima s Akademie Schloss Solitude
- 2.2. Snažnije periferije - Južna koalicija
- 2.3. Regional Lab: New Culture Spaces and Networks as drivers of an Innovative and Sustainable Bottom-up Development of Regional Collaboration - programska razmjena
- 2.4. PROSPER - Prototip za održive rezidencije na periferijama
- 2.5. Studijska posjeta predstavnika organizacija civilnog društva iz Belgije

3. Izgradnja publika i angažman zajednice

- 3.1. Klub mladih Pogona
- 3.2. Razvoj publike i CinED program – suradnja sa srednjim školama u 2023.
- 3.3. Program za studente – partnerstvo s ALU
- 3.4. Urbano vrtlarenje u dvorištu Pogona Jedinstvo
- 3.5. Nezavisno Trnje: Nezavisna kultura i umjetnost Trnjanima

4. Podrška i podizanje kapaciteta u području nezavisne kulture i suvremene umjetnosti

- 4.1. Pogonator - inkubator suvremenog plesa i kazališta
- 4.2. NOVAcI - mentoriranje i realizacija prve izložbe mladih kustosa

5. Promocija i komunikacija s javnošću

6. Razvoj infrastrukture i modela civilno-javnog partnerstva

- 6.1. Pronalaženje novog rješenja za obnovu zgrade Pogona Jedinstvo
- 6.2. Aktivnosti u sklopu platforme Upgrade

1. Podrška za programe organizacija kulture i mladih

1.1 Redovna (temeljna) programska djelatnost - otvorena platforma za programe u Jedinstvu

Kompleks Pogon Jedinstvo, glavni izvedbeni prostor Pogona - Zagrebačkog centra za nezavisnu kulturu i mlade sastoji se od dvije dvorane; Velike dvorane u prizemlju, veličine 400m² i Male dvorane na katu, veličine 80m².

Prostor Velike dvorane pretežno se koristi za javna događanja iz područja suvremene likovne, izvedbene i glazbene umjetnosti kao i za interdisciplinarne programe suvremene umjetnosti i programa za mlade.

Prostor Male dvorane koristi se u manjoj mjeri za javna događanja, a većinski se koristi za radionice, produkcije, probe, istraživanja i sl.

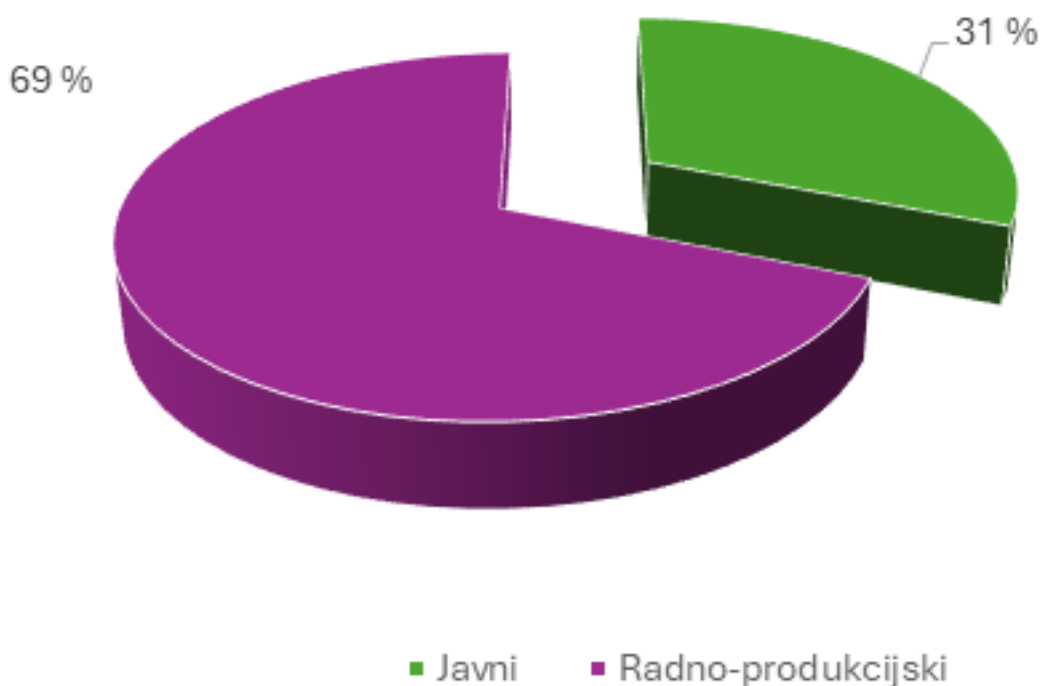
Korištenje prostora

U 2023. godini resursi Pogona Jedinstvo (velika dvorana, mala dvorana i dvorište) koristili su se za ukupno **90 različitih programa održanih u 617 termina**.

Od toga je realizirano:

- **69 javnih** programa u 191 terminu;
- **426 radno-produkcijskih** termina, od čega 51 program u 338 termina za radno-produkcijske termine generalnih i tehničkih proba te za montaže i demontaže, a 12 različitih radno-produkcijskih programa bez javne izvedbe ili prezentacije koristilo je prostor u 88 termina;
- prostor je koristilo **54 organizacija i/ili pojedinac**;
- termini korištenja realizirali su se tijekom **337 dana**;
- u programima je sudjelovalo **6 614 osoba (izvođača i publike)**.

Omjer javnih i radno-produkcijskih termina

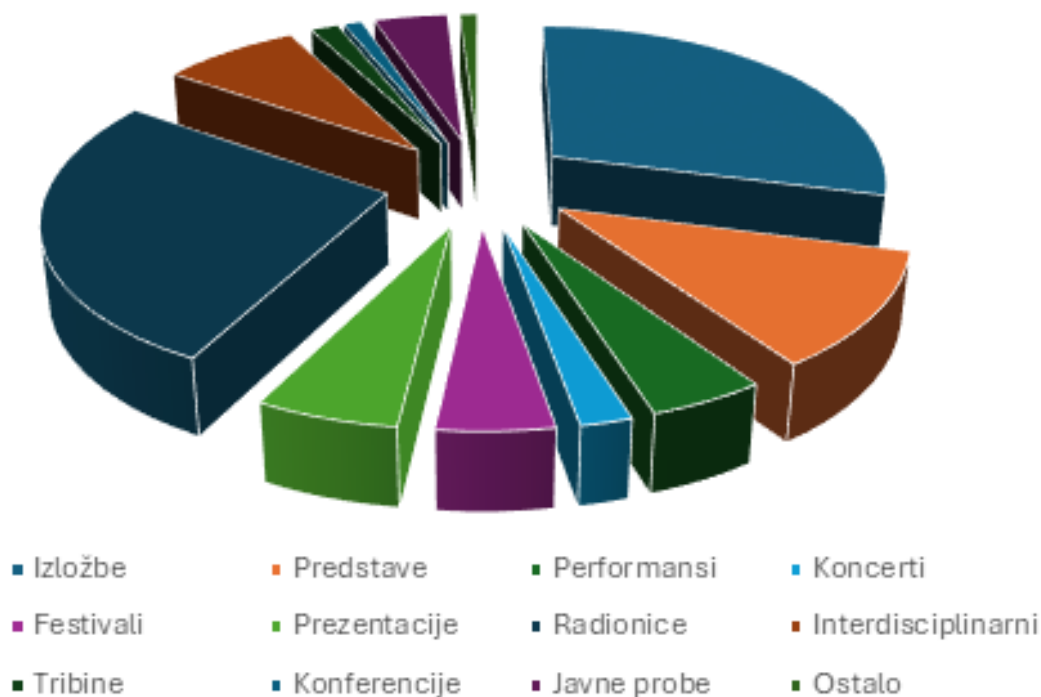
Realizirani su programi iz područja suvremenih likovnih, izvedbenih, glazbenih i interdisciplinarnih umjetnosti, kao i edukacijski i diskurzivni programi te programi namijenjeni za mlade.

Uz redovno ustupanje prostora, u 2023. godini Pogon je putem programa Pogonator pružio dodatnu produkcijsku podršku za odabrane **izvedbene programe**.

Kada gledamo omjer javnih termina prema tipu programa, situacija je sljedeća, najveći broj javnih termina realiziran je kroz

- izložbe (29,32 %),
- različite tipove radionica (27,23 %),
- predstave (11,52 %),
- interdisciplinarni program (7,85 %),
- različite prezentacije radova (5,76 %),
- performansi i festivali (4,71 %),
- javne probe (4,19 %),
- koncerti (2,09%), tribine (1,57 %),
- konferencije (1,05 %) te
- ostali radno-produkcijski programi s javnim terminima ispod 1 % (0,97 %).

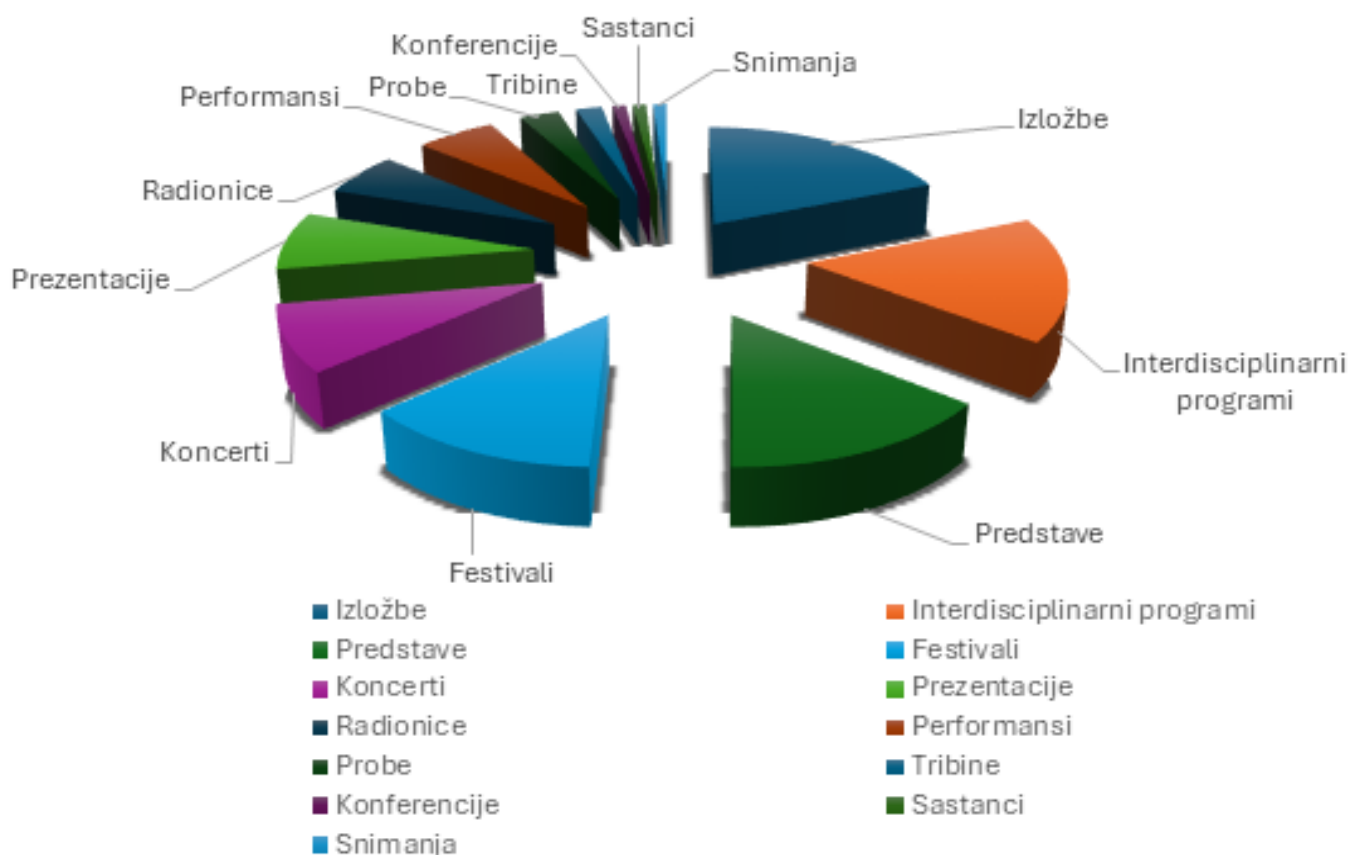
Omjer javnih termina prema tipu programa

U 2023. godini je prostor Pogona Jedinstvo posjetilo 6 614 osoba. Kada gledamo posjećenost prostora prema tipu programa:

- izložbe (19 %),
- interdisciplinarni programi (17 %),
- predstave (15 %),
- festivali (13 %),
- koncerti (9 %),
- različite prezentacije (8 %),
- radionice (6 %),
- performansi (6 %),
- probe (3 %),
- tribine (2 %) te
- po 1 % od ukupnog broja posjetitelja sudjelovalo je na konferencijama, sastancima i snimanjima.

Posjećenost prostora prema tipu programa

U 2023. godine resursi Pogona Jedinstvo (velika dvorana, mala dvorana i dvorište) koristili su se ukupno u 617 terminu unutar kojih se održalo 90 različitih programa koji su realizirani u 191 javna termina.

U programima je sudjelovalo 6614 osoba (izvođača i publike), od čega je 50% mladih od 18 do 29 godina te 36 organizacija i 18 samostalnih umjetnika i umjetnica.

Popis održanih programa:

1.1.2023.	-	8.1.2023.	Cirkorama	Radno- produksijski
2.1.2023.	-	3.1.2023.	Damir Očko	Radno- produksijski
4.1.2023.	-	19.1.2023.	Ekscena	Javni program
11.1.2023.	-	15.1.2023.	Tricycle Trauma	Javni program
22.1.2023.	-	2.2.2023.	Galerija 90/60/90	Javni program
23.1.2023.	-	24.1.2023.	Kurziv	Radionice i skupovi
23.1.2023.	-	27.1.2023.	Cirkorama	Radno- produksijski
28.1.2023.	-	5.2.2023.	Leila Ković	Radionice i skupovi
6.2.2023.	-	12.2.2023.	Dario Bukovski	Javni program
6.2.2023.	-	12.2.2023.	Cirkorama	Radno- produksijski
13.2.2023.	-	24.2.2023.	Luka Šavajda	Radionice i skupovi
13.2.2023.	-	19.2.2023.	Cirkorama	Radno- produksijski
20.2.2023.	-	24.2.2023.	House of Flamingo	Radionice i skupovi
25.2.2023.	-	3.3.2023.	Pogon	Prezentacije

4.3.2023.	-	11.3.2023.	Umjetnička organizacija Škvadra	Radno-produkcijski
6.3.2023.	-	8.3.2023.	Selma Banich	Radno-produkcijski
9.3.2023.	-	10.3.2023.	URK	Prezentacije
13.3.2023.	-	19.3.2023.	Cirkorama	Radno-produkcijski
12.3.2023.	-	13.3.2023.	Pale Origins	Radno-produkcijski
13.3.2023.	-	19.3.2023.	Cirkorama	Radno-produkcijski
16.3.2023.	-	17.3.2023.	Operacija grad, Pogon	Radni sastanak
20.3.2023.	-	2.4.2023.	Galerija 90/60/90	Javni program
24.3.2023.	-	25.4.2023.	Clubture	Radni sastanak
26.3.2023.	-	7.4.2023.	Domino	Radno-produkcijski
27.3.2023.	-	29.3.2023.	Selma Banich	Radno-produkcijski
3.4.2023.	-	7.4.2023.	URK, Galerija Močvara	Javni program
8.4.2023.	-	9.4.2023.	Nina Begović	Javni program
10.4.2023.	-	22.4.2023.	HDU	Javni program
11.4.2023.	-	12.4.2023.	Natalija Pintarić	Radionice i skupovi
16.4.2023.	-	17.4.2023.	Mirna Udovčić	Radno-produkcijski
22.4.2023.	-	26.4.2023.	Tricycle Trauma	Javni program
23.4.2023.	-	30.4.2023.	Klubvizija	Javni program
25.4.2023.	-	26.4.2023.	ZMAG i PUZG	Javni program
27.4.2023.	-	21.6.2023.	Cirkorama	Radno-produkcijski

27.4.2023.	-	5.5.2023.	GMK	Javni program
1.5.2023.	-	6.5.2023.	Tricycle Trauma	Javni program
6.5.2023.	-	7.5.2023.	MAZ	Javni program
7.5.2023.	-	11.5.2023.	Josipa Bubaš	Javni program
8.5.2023.	-	11.5.2023.	Karla Mesek	Radionice i skupovi
8.5.2023.	-	11.5.2023.	Slomi nogu	Radno-produkcijski
10.5.2023.	-	11.5.2023.	ZMAG	Radionice i skupovi
12.5.2023.	-	14.5.2023.	Umjetnička organizacija SKOP	Javni program
15.5.2023.	-	19.5.2023.	Tin Dožić	Radionice i skupovi
15.5.2023.	-	28.5.2023.	Roj	Radno-produkcijski
20.5.2023.	-	30.5.2023.	U.O. Kugla	Javni program
23.5.2023.	-	23.5.2023.	ZMAG	Radionice i skupovi
31.5.2023.	-	2.6.2023.	Operacija grad, Pogon	Javni program
7.6.2023.	-	13.6.2023.	URK Galerija Močvara	Javni program
11.6.2023.	-	12.6.2023.	Pogon	Javni program
12.6.2023.	-	13.6.2023.	Bacači sjenki	Radionice i skupovi
14.6.2023.	-	15.6.2023.	ŠPUD	Prezentacije
15.6.2023.	-	17.6.2023.	Cirkorama	Javni program
15.6.2023.	-	16.6.2023.	Operacija grad	Radni sastanak
16.6.2023.	-	20.6.2023.	Dora Pcedić i Linda Tarnovski:	Radno-produkcijski

19.6.2023.	-	21.6.2023.	Pogon SP:	Javni program
22.6.2023.	-	2.7.2023.	Dora Pcedić i Linda Tarnovski:	Javni program
26.6.2023.	-	27.6.2023.	Ivana Mišić	Radno- produksijski
27.6.2023.	-	28.6.2023.	Domino	Javni program
3.7.2023.	-	16.7.2023.	Cirkorama	Javni program
8.7.2023.	-	9.7.2023.	Selma Banich	Radionice i skupovi
16.7.2023.	-	22.7.2023.	Tin Dožić	Javni program
21.8.2023.	-	31.8.2023.	Cirkorama	Radno- produksijski
25.8.2023.	-	2.9.2023.	Cirkorama, SubScena	Radionice i skupovi
1.9.2023.	-	3.9.2023.	U.O. Multimedijalna koliba	Radionice i skupovi
3.9.2023.	-	3.9.2023.	Pogonator: Dora Pcedić i Linda Tarnovski:	Javni program
4.9.2023.	-	10.9.2023.	Pogonator - Tricycle Trauma	Radno- produksijski
7.9.2023.	-	25.9.2023.	Domino	Radno- produksijski
11.9.2023.	-	22.9.2023.	Galerija 90/60/90	Javni program
17.9.2023.	-	5.11.2023.	Restart	Radionice i skupovi
26.9.2023.	-	29.9.2023.	Operacija grad, Pogon	Radionice i skupovi
27.9.2023.	-	27.9.2023.	Operacija grad	Prezentacije
30.9.2023.	-	1.10.2023.	Anarho kolektiv	Javni program

2.10.2023.	-	7.10.2023.	Umjetnička organizacija Škvadra	Javni program
5.10.2023.	-	7.10.2023.	Domino	Radionice i skupovi
8.10.2023.	-	9.10.2023.	Domino	Javni program
8.10.2023.	-	9.10.2023.	Domino	Javni program
8.10.2023.	-	8.10.2023.	Restart	Radionice i skupovi
10.10.2023.	-	13.10.2023.	Cirkorama	Javni program
13.10.2023.	-	13.10.2023.	ZMAG	Radionice i skupovi
14.10.2023.	-	22.10.2023.	Kontejner	Javni program
23.10.2023.	-	28.10.2023.	Akademija likovnih umjetnosti	Javni program
29.10.2023.	-	2.11.2023.	URK Galerija Močvara	Javni program
2.11.2023.	-	3.11.2023.	Anna Javoran	Javni program
3.11.2023.	-	10.11.2023.	U.O.Kugla	Javni program
7.11.2023.	-	7.11.2023.	Bacači sjenki	Radionice i skupovi
8.11.2023.	-	8.11.2023.	Pogon	Radionice i skupovi
10.11.2023.	-	14.11.2023.	Gordana Kralj	Javni program
11.11.2023.	-	17.11.2023.	Pogonator - Tricycle Trauma	Radno-produkcijski
12.11.2023.	-	12.11.2023.	Čipkice	Radionice i skupovi
16.11.2023.	-	16.11.2023.	Kurziv i Kulturtreger	Prezentacije
17.11.2023.	-	17.11.2023.	Bacači sjenki	Radionice i skupovi

18.11.2023.	-	18.11.2023.	Akademski filmski klub	Radionice i skupovi
18.11.2023.	-	19.11.2023.	Cirkorama	Javni program
19.11.2023.	-	20.12.2023.	Proscena	Radno-produkcijski
20.11.2023.	-	27.11.2023.	Operacija grad	Javni program
22.11.2023.	-	22.11.2023.	Operacija grad	Javni program
23.11.2023.	-	26.11.2023.	House of Flamingo	Radno-produkcijski
28.11.2023.	-	18.12.2023.	WHW	Javni program
28.11.2023.	-	6.12.2023.	Galerija 90/60/90	Javni program
7.12.2023.	-	7.12.2023.	Zelena akcija	Javni program
8.12.2023.	-	22.12.2023.	ŠPUD	Javni program
22.12.2023.	-	22.12.2023.	URK	Javni program
23.12.2023.	-	31.12.2023.	Petra Najman i Ivan Svaguša	Radno-produkcijski

1.2. Prvih 15 godina Pogona

U 2023. godini Pogon broji 15 godina od osnivanja, a 2024. 15 godina od otvaranja prostora u bivšoj tvornici Jedinstvo i Mislavovoj ulici. Osnovan kao institucija inovativnog formata (civilno-javno partnerstvo) i kao rezultat dugogodišnje borbe nezavisne scene i mladih za institucionalnu prepoznatljivost, Pogon se nakon 15 godina etablirao kao nezaobilazni resurs za scenu i kao prostor neprestanih eksperimenata, progresivnih umjetničkih praksi i mjesto druženja. Kao institucionalni model, pak, Pogon je uzor mnogim drugim institucijama u nastanku u Hrvatskoj i u regiji. Jedna od glavnih aktivnosti kojima želimo proslaviti prvih 15 godina Pogona je izrada monografije. U izradi i uređivanju monografije sudjeluju vanjski suradnici i zaposlenici Pogona.

Ovaj proces odvija se kroz dvije godine: ove smo se godine posvetili izradi tekstova i dizajnu monografije, dok ćemo u 2024. godini otisnuti monografiju te organizirati čitav niz javnih događanja na kojima ćemo je promovirati, razgovarati o Pogonu i prezentirati rad nezavisne kulturne scene.

U prvoj polovini 2023. godine napravljeni su pripremni radovi za izradu monografije, točnije:

- Detaljno je osmišljen sadržaj monografije
- Prikupljeni su statistički i ostali podaci za potrebu izrade monografije, tekstova i vizualnih priloga
- Angažirani su autori pojedinih tekstova monografije: Igor Mihovilović, Bojan Krištofić, Ivana Pejić, Ana Fazekaš, Miranda Veljačić, Ana Žuvela i Mirela Travar. Svi autori su u procesu pisanja tekstova.
- Za dizajn vizualnih priloga angažirane su Dina Milovčić i Franka Tretinjak
- Za dizajn publikacije angažiran je Pogonov dugogodišnji suradnik Dejan Dragosavac Ruta
- Za izbor i pripremu fotodokumentacije angažirana je kustosica Lea Vene.

U drugoj polovini godine realizirane su sljedeće aktivnosti: pristigli su naručeni tekstovi koji su u suradnji s angažiranim autorima nadopunjeni i urednički obrađeni; tekstovi su lektorirani; izrađeni su vizualni prilozi za publikaciju; odabrana je foto dokumentacija te je započet je proces dizajna prijeloma pdf izdanja publikacije i e-knjige. Dizajn prijeloma i promocija pdf izdanja publikacije bit će u prvoj polovini 2024. godine, što smo iskomunicirali s nadležnim uredom, a u 2024. godini planirano je i tiskano izdanje, kao i čitav niz promotivnih aktivnosti publikacije i obilježavanja 15. rođendana Pogona.

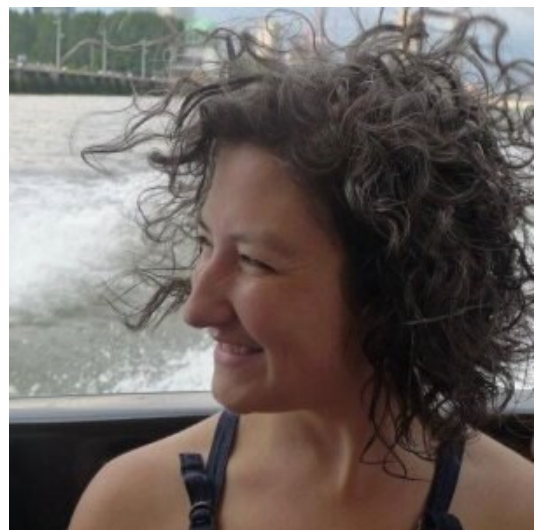
2. Međunarodna kulturna suradnja

2.1. Razmjena umjetnika na rezidencijalnim programima s Akademie Schloss Solitude

Natječaj za odabir troje kandidata koji se predlažu Akademie Schloss Solitude trajao je do 19. lipnja, a pristiglo je 17 prijava. Savjetodavni odbor u sastavu **Vanja Babić, Katerina Duda, Vedran Gligo, Bojan Krištofić, Dina Karadžić i Ana Kovačić** napravio je uži odabir četvoro kandidata i kandidatkinja, a partnerska institucija za ovogodišnju rezidenciju odabrala je **Selmu Banich i Adama Semijalca**. Članica savjetodavnog odbora ovog programa Ana Kovačić i koordinatorica Sonja Soldo u rujnu su posjetile Akademie Schloss Solitude i tamo se sastales trenutnom voditeljicom institucije, kao i s nekolicinom umjetnika koji su izrazili interes za zagrebačku rezidenciju.

U dogovoru s partnerima odabrana je **Merve Bedir**, koja boravi u Zagrebu od 3.11.2023. do 3.2.2024. Merve Bedir je arhitektica čiji se rad usredotočuje na infrastrukture gostoprimstva i mobilnosti.

Drugi pravac njenih istraživanja odnosi se na kolektivne inteligencije i imaginarije krajolika. Merve je post-doktorska istraživačica u Critical Media Lab u Baselu, stekla je doktorat na Tehničkom sveučilištu u Delftu, te diplomirala na Arhitektonskom fakultetu Tehničkog sveučilišta Bliskog istoka u Ankari. Predavala je na Sveučilištu u Hong Kongu, Columbia GSAPP, Tehničkom sveučilištu u Delftu i Design Academy Eindhoven, među ostalima.

Njezino istraživanje u sklopu zagrebačke rezidencije fokusira se na prošlost zgrade bivše tvornice Jedinstvo u kojoj danas djeluje Pogon. Tako je u Pogonu Jedinstvo od 8. do 12. siječnja 2024. održana radionica kolaborativnog dizajna naziva MONTECARLO. Program je bio namijenjen studentima arhitekture, dizajna i likovnih akademija, a sudjelovalo je 9 učesnika. Radionica se bavila preispitivanjem tvornice kao prostora rada i načina (samo)organiziranja života oko nje, ali i kao prostora učenja i igre. Cilj radionice bio je kolaborativno osmisliti dizajn prostorne intervencije u dvorištu nekadašnje tvornice. Krozradionicu obrađene su teme i pristupi kao što su klimatske promjene, nove ekologije, spekulativne prakse, narativna arhitektura, društvene vrijednosti i angažman.

Na radionici su održana predavanja nezavisnog arhitekta Antuna Sevška (HR), arhitektice Merve Bedir (NL/TR), Julie Morenderia (Kadist Paris, FR), Helen Fan Lok Yi (Make a Difference Institute, CH) te Nikole Bojića (ALU, HR). Radionica je uključivala i vođenu turu po lokaciji Jedinstva i okolici, svjedočanstva bivših radnika tvornice i iskustva praktičara koji u Pogonu realiziraju programe. Rezultati radionice su kolektivno definiranje prijedloga dizajna prostorne intervencije i lokacije realizacije te objavljena publikacija koja će dokumentirati radionicu. Namjera je da se završeni proces dizajniranja u nadolazećim mjesecima nastavi i kroz radionicu izgradnje prostorne intervencije.

2.2. Stronger Peripheries – A Southern Coalition (Snažnije periferije – Južna koalicija)

Projekt "Stronger Peripheries" je osmišljen kako bi unaprijedio prilike za suradnju, razvio vještine umjetnika i kulturnih radnika za umjetničke produkcije i upravljanje projektima, tekako bi se zagovarala društvena vrijednost umjetnosti i važnost inkluzivnih i participatornih umjetničkih praksi. Južna koalicija (A Southern Coalition) u trećoj godini provođenja projekta "Stronger Peripheries" nastavila je provoditi aktivnosti kojima se želi ispuniti tri glavna cilja:

1. poticanje kolaborativnih umjetničkih praksi;
2. jačanje kapaciteta uključenih partnerskih organizacija te
3. zagovaranje i otvaranje dijaloga s donosiocima odluka o stanju u kulturnoj politici na pojedinim nacionalnim razinama, ali u kontekstu općenite europske kulturne politike.

Glavni fokus projekta je ojačati organizacijske kapacitete uključenih partnera, osposobiti ih da prenose stečeno znanje u svojim lokalnim sredinama, te ih na taj način pripremiti za provođenje skupine umjetničkih aktivnosti i posredovanje između koordinacije projekta i odabranih umjetnika, što čini i najvažniji dio rada Južne koalicije u ovoj fazi njezina razvoja.

Stoga su u **2023. aktivnosti podijeljene u četiri skupine koje doprinose ovim ciljevima:**

1. Projektni sastanci odvijaju se kao uvod u ostale aktivnosti, a održavaju se uživo prije seminara i radionica, ili online kao izdvojena aktivnosti. Tako su u ožujku i svibnju održani partnerski sastanci na Zoomu, a u svibnju i lipnju u sklopu ostalih aktivnosti projekta u Cluju i Lisabonu odvijali su se i poludnevni partnerski sastanci.

Uključivali su izvještaje o prethodnim aktivnostima te njihovu evaluaciju s organizacijskog i programskog aspekta, planiranje daljnje strategije

komunikacije i upute o procesu izvještavanja, kao i sugestije za poboljšanja nakon što je Europska komisija prihvatila prvi programski i financijski izvještaj o projektu. Sastanak u listopadu u Narbonni bio je uz koordinaciju projektnih aktivnosti i evaluaciju bio posvećen planiranju budućnosti mreže.

2. Umjetničke aktivnosti u formi takozvanih tandema, koprodukcijских koncepata koji pretpostavljaju raspisivanje natječaja i odabir umjetnika te njihov rad sa zajednicom, a koje uključuju produkciju i postprodukciju izvedbenog projekta. Tandemi su osmišljeni tako da se od svih natječajnih ideja pristiglih odabire pet najrelevantnijih koji potom sudjeluju na radionicama tijekom koji se događa finalni odabir. Održane su i posljednje Tandem radionice u ovom projektu - radionica Tandema #12 u Budimpešti u rujnu i Tandema #11 u listopadu Narbonni.

U 2023. odabrani umjetnici iz proteklog ciklusa radionica premijerno su prikazali svojeradove.

Održane su sljedeće premijere:

Tandem #5 na temu premošćivanja jaza u Pireju (Grčka) u siječnju – predstava „Ichtiolatry” Eve Giannakopoulou;

Tandem #6 na temu prava na budućnost u Cluju (Rumunjska) u travnju – predstava „Point Nemo” Catinca Draganescu;

Tandem #10 na temu prava glasa u Alcobaci (Portugal) u svibnju – predstava „concerto” Tiaga Cadetea;

Tandem #3 na temu kruha svagdašnjeg u Pergineu (Italija) u lipnju – predstava „Album” kompanije Kepler-452;

Tandem #8 na temu povezivanja točaka u Cagliariju (Italija) u lipnju – predstave „The Last Lamentation” Chiare Bersani i izvedba u javnom prostoru „Sottobosco” Valentine Medde

Tandem #9 na temu kruha svagdašnjeg u Mataru (Španjolska) u listopadu - predstava „Sota Terra” Moon Ribas & Quima Giróna. Sonja Soldo i Josipa Vukelić prisustvovala su izvedbama predstava „Sottobosco” i slovenskoj izvedbi „The last lamentation” koje su gostovale na ljubljanskom festivalu „Mladi levi” u Kolovozu.

POGONOVE AKTIVNOSTI 2023. U OKVIRU STRONGER PERIPHERIES

U 2022. započeo je tandem #6 na temu prava na budućnost, čiji je glavni producent Cluj Cultural Center, a Pogon je koproducent. U tom kontekstu umjetnica Catinca Draganescu boravila je u studenom u Zagrebu na istraživačkoj rezidenciji, a nakon druge faze istraživanja u Mondainu u rezidencijalnom centru partnerske organizacije Arboreto - Teatro Dimora produkcija se nastavila u Reactoru u Cluju gdje je nastala predstava „point Nemo”. Predstava je gostovala u Pogonu Jedinstvo 21. lipnja 2021.

U jesen 2022. raspisan je natječaj za hrvatske umjetnike da se prijave na sudjelovanje u projektu Stronger Peripheries te je krajem godine provedena selekcija. Petero odabranih umjetnika, odnosno umjetničkih kolektiva, 21:21 (Ksenija Zec i Petra Hrašćanec), Koraljka Begović, Vedrana Klepica, Živa voda (Mak Murtić, Nika Bauman i Vesna Mačković) te Josipa Bubaš, sudjelovalo je na tandemske radionici #7 na temu sreće i rada na kojoj su partnerima predstavili svoj rad. Radionica je kroz četiri dana krajem veljače i početkom ožujka okupila predstavnike svih partnerskih organizacija, a uz prezentacije hrvatskih autora i autorica ponudila je uvid u stanje na domaćoj izvedbenoj sceni, prostor za raspravu o temi tandema i njeno viđenje u različitim kontekstima.

U programu radionice sudjelovali su Mario Kovač, Una Bauer, Agata Juniku, Kunst teatar i kazalište slijepih i slabovidnih „Novi život“.

Pogonovi koproducenti u ovom tandemu, portugalska mreža Artemrede u suradnji sa svojom članicom, općinom Santarem, zajedno sa ostalim partnerima na kraju radionice odlučili su da će umjesto jednog autorskog imena ili kolektiva producirati čak dva rada u punom iznosu – onaj umjetničkog kolektiva 21:21 koji čine Petra Hrašćanec i Ksenija Zec te rad Vedrane Klepice. Istraživačko-umjetnički proces počinje rezidencijom Vedrane Klepice u Santaremu sredinom studenog, a obje premijere rada očekuju se u prvoj polovici 2024.

3. Edukativne aktivnosti namijenjene partnerima u formi seminara i radionica koji su fokusirani na jačanje kapaciteta partnerskih organizacija;

- A. RADIONICA IMPLEMENTACIJE ALATA ZA ANALIZU KVALITETE PARTICIPACIJE koji je razvijen u okviru projekta. Radionica je uz projektni sastanak održana u svibnju u Lisabonu, a organiziralo ju je sveučilište u Lisabonu uz suradnju sveučilišta u Montpellieru te mreža Artemrede;
- B. RADIONICA MODELIRANJA BUDUĆNOSTI koju je u lipnju organizirao Cultural Centre Cluj, popraćena izvedbom predstave „Point Nemo“ nasgale u okviru Tandema #6 i projektnim sastankom;
- C. RADIONICA O INKLUZIVNOM PROCESU DONOŠENJA JAVNIH POLITIKA koja se se uz premijeru predstave „The Last Lamentation“ nastale u okviru Tandema #8 odvila u Caligariju u lipnju.

4. Upravljanje projektom i komunikacija koje kontinuirano na razini cjelogodišnjih aktivnosti na razini Pogona provode voditeljica projekta Sonja Soldo i voditeljica komunikacija Anja Pletikosa i koordinatorka administracije i evaluacije projekta Matea Munitić Mihovilović. Nakon zagrebačke premijere predstave Point Nemo proveden je upitnik za analizu publike koji je razvijen u okviru projekta.

Komunikacijske aktivnosti projekta u 2023. ticale su se najvećim dijelom objava na društvenim mrežama, ali i pripremni sastanaka i aktivnosti vezanih za uređivanje publikacije koja će izaći u polovici 2024. i objedinjavati aktivnosti i rezultate projekta u četiri godine provođenja. Sastanci oko publikacije ticali su se uspostavljanja dinamike suradnje unutar uredničkog tima, odabira dizajnera, preliminarnih dogovora s dizajnerom i definiranja sadržaja. Pogonovi suradnici započeli su prikupljanje dogovorenih tekstova za publikaciju.

Objave na društvenim mrežama pratile su dinamiku aktivnosti projekta poput radionica i premijera predstava. Objave su izvještavale o aktivnostima u formi vizualnih izvještaja o netom provedenim aktivnostima u formi Instagram i Facebook objava, ili kao instantno izvještavanje na licu mjesta u formi Instagram i Facebook priča.

U prvoj polovici godine provedena je i kratka kampanja o dosadašnjim premijerama čiji je cilj bio obavijestiti zagrebačku publiku o raznim izvedbenim rezultatima dosadašnjeg tijeka projekta, ali i zainteresirati gledatelje za zagrebačku premijeru predstave Point Nemo čiji je Pogon bio koproducent uz partnerske organizacije Cultural Center Cluj (Rumunjska) i talijanski L'arboreto - Teatro Dimora. Premijera je održana u travnju u Cluju, a u Zagrebu je igrala 21.6.2023.

Povodom zagrebačke izvedbe sponzorirana je objava koja je dosegla oko 80 000 pratitelja na Facebooku. Osim toga, prije premijere pojačano je komunicirano o programu na toj društvenoj mreži, ali i na Instagramu. Osim na taj način, poslana su najave medijima, kao i Pogonov mjesečni newsletter, ali i poseban newsletter posvećen premijeri. Otisnuto je 40 plakata koji su distribuirani po mjestima društvenog okupljanja ciljane publike, redovitih posjetitelja kulturnih događanja i mladih. Pojačano se komuniciralo o projektu i u okviru radionice tandema #7 na temu rada i sreće, čiji je Pogon glavni producent. Povodom te radionice, ali i svih ostalih aktivnosti Katarina Kolega posebnu epizodu svoje emisije Theatralia na HR1 posvetila je projektu Stronger Peripheries. Emisija je emitirana u terminu oko Prvog maja, kako bi skrenula pozornost na prava radnika u kulturi.

Na Instagramu je objavljena 21 objava s dosegom između 200 i 600 korisnika te reakcijama između 10 i 60 klikova. Na Instagramu i Facebooku objavljeno je sedamdesetak priča koje su publici direktno prenosile zbivanja s lica mjesta. Na Facebooku je objavljeno 25 objava s dosegom između 130 i 1300 pratitelja te reakcijama između 4 i 30 klikova.

Naposljetku, dinamika komunikacije projekta Stronger Peripheries usklađena je s općenitom komunikacijom rada Pogona. Dosadašnjem tijeku projekta novinarka Katarina Kolega posvetila je čitavu emisiju Theatralia emitiranu za Prvi maj na HR1. Ista autorica napravila je 3 podcasta za potrebe projekta koji će biti distribuirani putem Stronger Peripheries platforme.

2.3. Regional Lab: Novi prostori i mreže kulture kao pokretači inovativnog i održivog bottom-up razvoja regionalne suradnje (REG.lab)

U sklopu ovog projekta održane su sljedeće aktivnosti:

- U sklopu regionalnog projekta REG.Lab održana je programska razmjena s organizacijom Anibar iz Peje, Kosovo te je 2. lipnja održana projekcija animiranih filmova s Kosova.
- Osim toga, u rujnu je održana radionica **Light and Sound in Arts and Culture: Regionalna radionica o tehničkoj produkciji**, namijenjena pojedincima zainteresiranima za područje tehničke implementacije (svjetlo i zvuk) događaja. Cilj je radionice bio pružiti znanje o tehničkoj produkciji zvuka ili svjetla, a sudjelovalo je 15 polaznika iz Hrvatske i regije.

2.4. PROSPER - Prototip za održive rezidencije na periferijama

Projekt PROSPER nastoji istražiti periferije kao mjesta solidarnosti, povezujući okolišno ranjive regije kroz seriju transnacionalnih kulturnih suradnji. Pogon u projektu sudjeluje u svojstvu pridruženog partnera. PROSPER uključuje 5 partnerskih organizacija (LOOP, Eho Animato, Peripetija, Oyouun i Ohrid SOS), 6 pridruženih partnera i više od 40 sudionika koji će zajedno organizirati rezidencije, razmjene znanja između umjetnika i lokalnih zajednica, transnacionalnu koprodukciju izvedbenih i vizualnih umjetnosti, jačanje kapaciteta, treninge za kulturne i turističke radnike te prototipe za održive i inkluzivne rezidencije na periferijama.

Ciljevi projekta su doprinijeti razvoju modela transnacionalne suradnje koja bi omogućila snažnije veze među europskim umjetnicima i organizacijama, diverzificirala publike uključivanjem lokalne zajednice i kulturnog turističkog sektora, te jačanje kapaciteta za upravljanje projektima koji su vođeni raznolikošću a koje implementiraju grassroots organizacije. Prioriteti projekta su angažirati umjetnike i lokalnu zajednicu u dvije regije s velikim okolišnim značajem: točnije otok Eviju u Grčkoj koji je pretrpio razarajuće požare 2021. godine i jezero Ohrid u Sjevernoj Makedoniji čiji je endemski značaj degradiran uslijed ljudskih aktivnosti. Obje regije pogođene su i koronom, pa kulturni i turistički radnici traže načine kako bi osigurali održivu i inkluzivnu budućnost. Marijana Rimanić i Sonja Soldo su u sklopu aktivnosti projekta održale međunarodni online trening na temu organiziranja rezidencijalnih programa. Trening se temeljio na dosadašnjem iskustvu Pogona u produkciji radova suvremene umjetnosti kroz korištenje rezidencija kao produkcijske strategije. Trening je oglašen preko stranica i ostalih komunikacijskih kanala projekta i bio je otvoren za sve zainteresirane polaznike.

2.5. Studijska posjeta predstavnika organizacija civilnog društva iz Belgije

Posjetu je u listopadu 2022. inicirala belgijska organizacija Socius i zamolila ravnateljicu Janju Sesar da pomogne pri njezinoj organizaciji. Socius je flamanska organizacija koja okuplja i pruža podršku socio-kulturnim organizacijama koje djeluju u flamanskom dijelu Belgije.

Jedna od središnjih točaka u njihovom radu je fokusiranje na inicijative koje nastaju na lokalnom nivou i interakciju između već uspostavljenih i u većoj mjeri institucionaliziranih organizacija i tih građanskih inicijativa. Namjera ovog putovanja bila je inspirirati profesionalce iz društveno-kulturnog sektora i

ponuditi im priliku da se umreže sa zagrebačkim organizacijama. Kroz višemjesečnu razmjenu ideja oblikovan je program koji je sudionicima i sudionicima kroz 4 dana predstavio nekoliko organizacija koje se bave društvenim aktivizmom koristeći različite alate. Raspravljalo se o taktikama i mrežama koje nastaju kroz njihove aktivnosti, kao i o izazovima s kojima se suočavaju.

U sklopu programa predstavljeni su BLOK i njihove aktivnosti na Trešnjevci, Documenta, Zelena akcija i njihov projekt Biciklopopravljajona, Attack i centar Medika, a posjeta zgradi Jedinstva gdje su se sudionici upoznali s prostorom i radom Pogona i Močvare završila je druženjem s mrežama Operacija grad, Clubture i Kooperativa. Poludnevni izlet na Reciklirano imanje na kojemu je grupu ugostila organizacija Zelena mreža aktivističkih grupa bio je prilika za radionicu na temu mobiliziranja resursa, nakon čega je uslijedila posjeta nogometnom klubu Zagreb 041. Organizacija Pravo na grad organizirala je tematsku šetnju koja je posjetitelje provela po bitnim urbanim punktovima aktivističke povijesti lokalne scene.

3. Razvoj publike i angažman zajednice

3.1. Klub mladih Pogona

U 2023. smo započeli s radom Kluba mladih Pogona, kojeg smo u suradnji s Operacijom grad osnovali u prosincu prošle godine. Time je Pogon i na ovaj način, pružio dodatnu platformu za aktiviranje mladih i potaknuo ih na sudjelovanje u programima Pogona, bilo na razini posjetitelja, razini aktivnog sudionika u organizaciji događanja, pa i na razini koncipiranja događanja i operativnog rada Pogona.

U klub mladih uključilo se do sada 25 mladih, od kojih se njih 15 uključilo na neku od dosadašnjih aktivnosti. U prvoj su polovini godine održana četiri sastanka kluba na kojima su se mladi upoznali s radom Pogona i nezavisne kulturne scene te smo razgovarali o potrebama mladih (edukacije, mentorski programi i sl.) i mogućnostima njihovog angažmana na polju umjetnosti, kulture i kulturno-umjetničke produkcije, a što će se realizirati u drugom dijelu godine. Osim toga, jedan je dio iskoristio priliku odlaska na različite programe koji se održavaju u Pogonu pa su tako bili na koncertima u sklopu Muzičkog bijenala Zagreb, izvedbi predstave "Point Nemo" rumunjske redateljice Catince Draganescu te izvedbi predstave suvremenog cirkusa u organizaciji udruge Cirkorama, pri čemu su imali prilike upoznati organizatore i razgovarati s njima o događanjima te na taj način upoznati svijet umjetnost i kulture iz druge perspektive.

Mladi su dobili priliku i za svojevrsan „youth take over“, uključivši se u koncipiranje i organizaciju programa za Jedinstvenu vrtnu zabavu, pod

mentoriranjem zaposlenika Pogona. Tako je održano sedmo izdanje Jedinstvene vrtne zabave, cjelodnevne manifestacije koja se sastojala od besplatnih sadržaja – radionica (cirkuska, literarna, vrtna, filmska, bic-pop, plesna), pop-kulturnog kviza, oslikavanja istočnog zida Jedinstva i glazbenog programa (nastup mladih demo bendova: TereT, Linija 109 i Slow cured), namijenjenih stanovnicima Trnja, ali i ostalim posjetiteljima Pogona i stanovnicima grada. U drugoj polovini godine klub je nastavio sa susretima i program je bio usklađen s potrebama polaznika koje smo ispitali na sastancima i putem upitnika. Osim mjesečnih sastanaka i posjećivanja kulturno-umjetničkih događanja u Pogonu (instalacija Andree Resner, predstava Horror house udruge Cirkorama, festival Gibanja udruge Kontejner), neki od polaznika kluba mladih su volontirali prilikom pripreme programa u sklopu projekta Nezavisno Trnje koje provodimo u suradnji s Udruženjem za razvoj kulture.

S obzirom na detektiranu potrebu, u studenom i prosincu su za polaznike kluba organizirane dvije edukacije - dizajn plakata i pisanje projektnih prijedloga. Tijekom edukacija su voditelji, Helena Nemeč i Sven Janovski polaznike upoznali s različitim alatima za izradu plakata kao i s osnovama pisanja projektnih prijedloga. Obje edukacije imale su teorijski i praktičan dio.

3.2. Razvoj publike i CinED program – suradnja sa srednjim školama u 2023.

Pogon je u drugoj polovici 2023. godine putem dopisa pristupio više od 60 srednjih škola različitih usmjerenja, od gimnazija i umjetničkih škola do srednjih škola obrtničkih i tehničkih usmjerenja. Putem dopisa izražena je želja za suradnjom i ponuđeno kolaborativno dizajniranje formata posjećivanja Pogonovih sadržaja u skladu s obrazovnim potrebama i interesima. Profesori su upućeni na raznolikost kulturnih sadržaja koje Pogon kroz rad svojih korisnika pruža, od izložbi, suvremenih kazališnih i plesnih predstava do suvremenog cirkusa i raznovrsnih edukativnih programa. Posebno je naglašena vrijednost uključenosti, kao vrijednost svojstvenu Pogonu, a koja učenicima omogućava da se sa svijetom suvremene kulture i umjetnosti upoznaju ne samo kao posjetitelji, već i kao aktivni sugovornici u razgovoru s različitim nositeljima programa, od umjetnika, kustosa do tehničkog osoblja. Ostvareni su kontakti s Privatnom umjetničkom gimnazijom, Školom primijenjene umjetnosti i dizajna te Gimnazijom Lucijana Vranjanina.

Pogon je u drugoj polovici 2023. godine s organizacijom Bacači sjenki surađivao na programu održavanja projekcija i razgovora o hrvatskim filmovima iz kolekcije europskog programa obrazovanja o filmu i kroz film za djecu i mlade CinEd. U Maloj dvorani Pogona Jedinstvo tijekom studenoga su održane dvije filmske projekcije namijenjene mladima i široj javnosti. U sklopu projekcija bila su predstavljena tri filma. Na prvom susretu održana je projekcija filma „Srbenka“ Nebojše Slijepčevića na kojoj su sudjelovali kolege sa Slot Art Festivala iz Poljske.

Na projekciji „Hrvatski filmovi: Tinejdžeri“ koja je bila namijenjena mladima od 14 do 18 godina sudjelovali su učenici trećeg razreda Gimnazije Lucijana Vranjanina. Prije održavanja projekcije programska voditeljica Josipa Vukelić učenicima je predstavila Pogon itemu „Zdravlje i umjetnost“. Učenici su gledali dva igrana kratkometražna filma „I onda vidim Tanju“ redatelja Juraja Lerotića i „U plavetnilo“ redateljice Antonete Alamat Kusijanović. Na kraju projekcija učenici su analizirali filmove s filmskom edukatoricom Anjom Pletikosom.

3.3. Program za studente – Partnerstvo s ALU

I u 2023. godini Odsjek za animirani film i nove medije Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu na tjedan dana preselio se privremeno u prostor Pogona Jedinstvo, koristeći ga kao svojevrsni laboratorij-rezidenciju. Tako se od 23.-28. listopada održao program za studente pod naslovom „Zakrpe i spojnice“, a koji se sastojao od niza prezentacija, diskusija, izvedbi audio i video arta, performativnih izvedbi i radionica u kojima su sudjelovali bivši i sadašnji

studenti Odsjeka za animirani film i nove medije. Rezultati su u multidisciplinarnoj formi prezentirani posljednji dan rezidencije.

3.4. Nezavisno Trnje: Nezavisna kultura i umjetnost Trnjanima

Projekt "Nezavisno Trnje: Nezavisna kultura i umjetnost Trnjanima" predstavlja novu zajedničku programsku liniju Pogona i Udruženja za razvoj kulture „URK“. Cilj programa je uključiti najbliže susjede Kluba Močvara i Pogona, pretežito starije životne dobi, u rad ovih društveno kulturnih centara i približiti im njihovu svrhu i funkcionalnost. Projekt je realiziran kroz natječaj Grada Zagreba „Kultura i umjetnost u zajednici“.

Programske aktivnosti započele su u studenom 2023., a uključuju plesne radionice pod mentorstvom Tamare Curić i dramske radionice s Mariom Kovačem. Obje radionice su namijenjene starijoj populaciji (50+). Tijekom radionica, zaposlenici/-ce Pogona i URK-a upoznaju polaznice/-ke s ostalim kulturno-umjetničkim sadržajima koje ova dva kulturna prostora nude stanovnicima Trnja.

Projektom želimo povećati dostupnost kulturno-umjetničkih sadržaja na području gradske četvrti Trnje, uključiti stanovnike Trnja u aktivnosti nezavisne kulturne scene i suvremene umjetnosti, upoznati stanovnike gradske četvrti Trnje s radom prostora Pogona Jedinstvo i kluba Močvara, izgraditi novu publiku i ostvariti dugoročnu suradnju, promicati kulturu i uključivost kao glavne vrijednosti održivog razvoja te poticati međugeneracijsku solidarnost.

3.5. Urbano vrtlarenje u dvorištu Pogona Jedinstvo

U sklopu programa Urbanog vrtlarenja u interkulturnom društvenom vrtu u dvorištu Pogona Jedinstvo u 2023. godini Pogon je ugostio tri vrtlarske radionice koje je organizirala Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG) i Pučko otvoreno učilište, s ciljem upoznavanja stanovnika grada s urbanim vrtlarenjem i permakulturnim uzgojem, a polaznici (student i osobe starije životne dobi) su se upoznali i s prostorom i radom Pogona. Teme radionica bile su vrtlarenje na balkonu, ekološko vrtlarenje i razmjena sjemena, a sudjelovalo je 20 polaznika.

Aktivnosti obuhvaćaju prezentacijske i edukativne sadržaje vezane uz temu vrtlarenja i proizvodnje hrane u gradu. Osim toga, polaznici su se upoznali s radom Pogona, kao jednog od važnih mjesta proizvodnje i prezentacije nezavisne kulture i suvremene umjetnosti. Na taj se način kultura povezuje s drugim temama važnim za život u gradu, a edukacijski program bit će ujedno i

poziv na druženje i participaciju u ostalim aktivnostima u Pogonu.

10.5.2023. Vrtlarenje na balkonu; organizator: Pučko otvoreno učilište i Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG)

Na radionici su se polaznici upoznali s prednostima i izazovima koje nosi urbano vrtlarstvo, kako prilagoditi uzgoj cvijeća, začina i povrća svojim potrebama, kako procijeniti kakve namposude i kontejneri za sadnju trebaju te kako isplanirati bilje koje će uspješno rasti na balkonu.

25.4.2023. Uvod u ekološko vrtlarenje

Ova edukacija se bavila osnovama planiranja vrta i vođenja vrtlarskog dnevnika. Polaznici su naučili što se kada sije i sadi, kako se brinuti o presadnicama te poštivati plodored u vrtu.

Nadalje, osvrnuli su se i na ekološki pristup štetnicima i korovima te na koji način balansirati ravnotežu u vrtu. Naposljetku, saznali su kako osigurati zdravlje biljaka kroz brigu o tlu, pravilnu dohranu prirodnim gnojivima i pripravcima.

13.10.2023. Sjemenarska radionica

Polaznici radionice su se na ovoj edukaciji upoznali s konceptom društvene banke sjemena i knjižnice sjemena te saznali kako funkcionira ZMAG-ova Društvena banka sjemena. Na radionici su se susreli s različitim sjemenkama povrća i cvijeća te se osvrnuli na to kako ih pravilno očistiti i pohraniti.

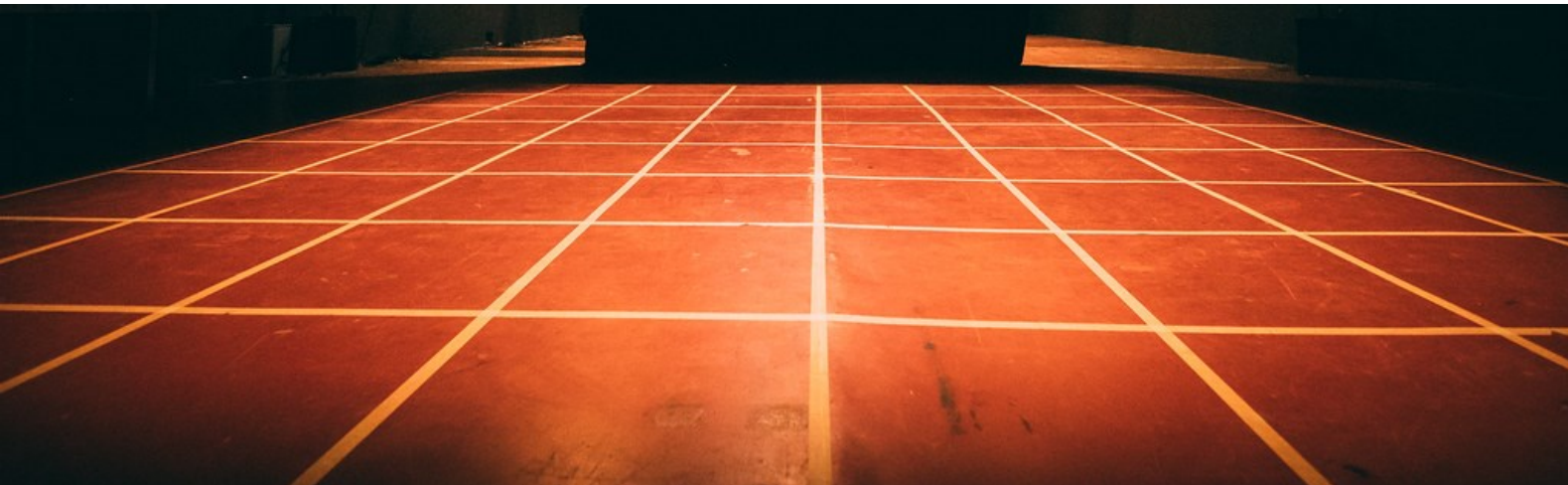
4. Podrška i podizanje kapaciteta u području nezavisne kulture i suvremene umjetnosti

4.1. Pogonator

"POGONATOR je program koji je osmišljen kao inkubator suvremenog kazališta i plesa u nezavisnoj produkciji. Na temelju pozitivnih prošlogodišnjih iskustava pri realizaciji Pogonatora, i u 2023. godini smo uz podršku Ministarstva kulture i medija i Grada Zagreba nastavili s podrškama novim produkcijama i umjetničkim istraživanjima na području izvedbenih umjetnosti. POGONATOR 2023. uključuje podršku za projekte za 5 novih izvedbenih projekata koji su izabrani putem godišnjeg javnog poziva.

Radi se o nekomercijalnim umjetničkim projektima koji nastaju na nezavisnoj sceni i koji se mogu okarakterizirati kao: suvremeno progresivno kazalište, suvremeni ples, suvremeni cirkus, eksperimentalni hibridni i/ili istraživački izvedbeni projekti. Program čine umjetnički projekti pojedinaca i skupina koji kroz svoj rad otvaraju kritički prostor, propituju ustaljene forme umjetničkog djelovanja i šireg promišljanja društva, te koji pronalaze nove umjetničke oblike i načine komunikacije s publikom.

U program su uključeni već etablirani autori i skupine kao i oni mladi koji tek započinju svoj kreativni razvoj. Na taj način Pogonator funkcionira i kao platforma koja mladim umjetnicima daje relevantan kontekst i potiče na suradnju s drugim umjetnicima i skupinama, koji pripadaju različitim generacijama. Producenti pojedinih projekata su organizacije i pojedinci koji osiguravaju sredstva za produkciju, umjetničku i tehničku ekipu te druga potrebna sredstva za realizaciju, dok Pogon putem ovog programa osigurava prostornu, programsku, tehničku i promidžbenu podršku. Koproducenti programa su Dora Pociđić i Linda Tarnovski, udruga Cirkorama, Arbajt kolektiv, udruga Tricycle Trauma i plesni kolektiv Roj.

Program se realizirao u prostoru Pogona Jedinstvo, Trnjanska struga 34 i u 2023. godini danaje prostorna, tehnička i logistička podrška za sljedeće projekte:

1. Dora Pcedić i Linda Tarnovski - "... , a još su manji izlazi" (22.6. - 2.7.2023., javneizvedbe: 30.6., 1.7. i 3.9.2023.)

"... , a još su manji izlazi" je plesna predstava u nastajanju, koja u formi dueta izlaže specifičan odnos prema prostoru izvedbe i perspektivi gledatelja. S ovim umjetničkim istraživanjem Dora Pcedić i Linda Tarnovski počele su u jesen 2021. godine potaknute željom da definiraju zajedničke estetske i poetske interese. Kroz razgovores dramaturgom Lukom Bosancem kojeg su pozvale u proces, kao ključan se uspostavio interes za specifičnim tretmanom prostorne komponente odnosno interes za korištenjem prostora kao temeljnog organizacijskog principa izvedbe. Kako konceptualno, tako i koreografski. Važna istraživačka referenca u toj fazi istraživanja bio je film Tango Zbigniewa Rybczyńskog iz 1981. godine. U njemu se periodično pojavljuju različiti subjekti te kroz repeticiju ispunjavaju filmski prostor. Uočili su da se specifičnost organizacije ovog filmskog sadržaja ogleda u upravljanju prostorom kojeg ne vidimo, tj. u upravljanju ulazima i izlazima, a da bi izvedbeni princip s kojim bi došlo do uspostavljanja višestrukih optičkih razina materijala bio princip origamija te prostorna podjela na on i off screen. Potom je uslijedilo traženje izvođačkog principa koji će generirati koreografski sadržaj višestrukih uporišta, ali istovremeno i podržati specifičnije pristupanje prostoru odnosno spomenutu podjelu na on i off screen.

Glavno problemsko pitanje s kojim su se bavili u novoj i završnoj fazi istraživanja jest što bito bio on i off screen među tijelima. Ono omogućuje nadogradnju prethodne predstave s konceptualnim slojem koji tematizira, pored već obrađene prostornosti, i specifično pristupanje formi dueta.

Koreografija i izvedba: Dora Pcedić i Linda Tarnovski
Dramaturgija: Luka Bosanac
Glazba: Elizabeta Marjanović
Tehnička podrška: Jasmin Dasović i Lana Nežmah
Dizajn: Bojan Crnić

2. Cirkorama - "Horror House Project: Zodiac – Krug malih životinja" (3.7. – 16.7.2023., javna izvedba: 15. i 16.7. i 12. i 13.10.2023.)

Zodiac - Krug malih životinja posljednji je, treći nastavak trilogije Horror House Project. Osnovni koncept Horror House Project-a zasniva se na zastrašujućim pojavama koje senadvijaju nad cirkusom.

Ovaj nastavak se postavlja kroz natalne karte izvođača obrađujući utjecaj planeta (prst sudbine) na život grupe i pojedinca, u ovom slučaju cirkuskog umjetnika. Gledatelji svojim horoskopom teorijski aktivno sudjeluju u predstavi, uzrokujući svojim prisustvom izmjene planetarne energije. Svaka izvedba je pomalo drugačija, ovisno o konstelaciji planeta na dane izvedbe (osobito retrogradnog Merkura :-), sastav publike i prevlast određenog znaka. Namjera autora je kroz igru izvođača dati početne smjernice za izvedbeno otkrivanje tajni Zodijskih znakova. Inspiracija za izvedbu, osim u tekstu Mile Dupora, skriva se i u otvaranju tarot karata iz knjige "La Vie del Tarot", Alejandra Jodorowskog i Marianne Costa.

Koncept: Nikola Mijatović Bangavi
Izvede: Jadranka Žinić Mijatović,
Petra Najman, Nikola Mijatović
Bangavi
Živa glazba: Ivan Svaguša Svagi
Dizajn svjetla: Domagoj Šoić
Kuga
Audio - video priviđenje: Petra
Bokić
Kostimi: Jelena Đanko
Astrologinja: Maja Tatković
Majstor za tribine: Damien Daille
Vivi
Ilustracija i dizajn: Marin Remić
Video: Josip Bolonić

3. Arbajt kolektiv – Arbyte 2.0 (4.3. – 12.3.2023. i 2.10. – 7.10.2023., javna izvedba: 7.10.2023.)

„Arbyte 2.0“ predstavlja drugo poglavlje on-going projekta novoosnovanog Arbajt Kolektiva koji čine troje umjetnika: Šimun Stankov (izvođač, autor, koreograf) Espi Tomičić (dramaturg) i Una Štalcar-Furač (izvođačica, koreografkinja) te Branimir Štivić (zvuk, svjetlo) i Tena Starčević (kustosica i povjesničarka umjetnosti).

Kolektiv nastaje kao logična odluka/potreba nakon intenzivnog procesa rada na predstavi „Arbajt“ tijekom 2021. godine uz želju da umjetnici nastave svoje istraživanje u potrazi za vlastitim autorskim potpisom. Ono što nosi ideju predstave „Arbajt“, pa time i kolektiva, je promišljanje i korištenje slike gradilišta kao izvora fizičkog materijala. Glavni izazov u procesu stvaranja „Arbajta“ je bio kako smjestiti ples odnosno izvođačko tijelo unutar prostora/okoliša koji je povijesno i vizualno vrlo određen i naizgled ne odgovara potrebama koje plesna predstava zahtijeva (prostori propalih tvornica). U nastavku istraživanja kroz projekt „Arbyte 2.0“, autorski tim postavlja upravo suprotnu situaciju. Autori kroz koreografiju stvaraju sustav u kojem različiti elementi predstave ravnopravno koegzistiraju i na licu mjesta stvaraju eventualni narativ i značenje u prostoru koji nije značenjski i kontekstualno određen. Naglasak je na izvođačkom tijelu u punom fizičkom naporu i u svoj svojoj virtuoznosti te interakciji pokreta s objektima i glazbom. Narativ nastaje kao posljedica korištenja značenjskih veza između gradilišta i kazališta.

Koreografija, dramaturgija, izvedba: Šimun Stankov, Una Štalcar-Furač i Espi Tomičić

Svjetlo i glazba: Branimir Štivić

Kustoski koncept: Tena Starčević

Producentica: Ivana Korpar

Kostimografkinja: Ivana Stećuk

Fotografije: Luka Dubroja

Snimanje: Pavle Kocanjer

Scenografska podrška: Jakov Habjan Dizajn plakata: Stefan Ćirić

Dizajn programskih listića: Denis Stankov

4. Tricycle Trauma – Kraj kojeg ne znaš (4.9. – 10.9.2023. i 11.11. – 17.11.2023., javna izvedba: 17.11.2023.)

Apokalipsa nam je u zadnjih nekoliko godina puno bliži i aktualniji termin nego što je bio u relativnom zatišju nakon hladnog rata - od ekstremnih vremenskih neprilika uzrokovanih globalnim zatopljenjem, globalne pandemije i osvježene prijetnje nuklearnog rata, nagovještaj

uništenja civilizacije nam je realniji nego ikada prije. Ovom predstavom širi se raspon krajeva, rasvjetljuju skroviti zapisi završnih igara u šahovsko-izvedbenoj rekreaciji nepoznatih, nemogućih i neostvarenih apokalipsi.

Izvođe: Nives Soldičić, Boris Barukčić, Nikolina Komljenović, Maxime Weinmann, Ivana Pedljo, Jasmin Dasović, Nikola Milić i Frane Meden

5. Plesni kolektiv Roj – Umjetničko istraživanje iz područja kontakt improvizacije za predstavu radnog naziva "Otok" (15.5. – 28.5.2023.)

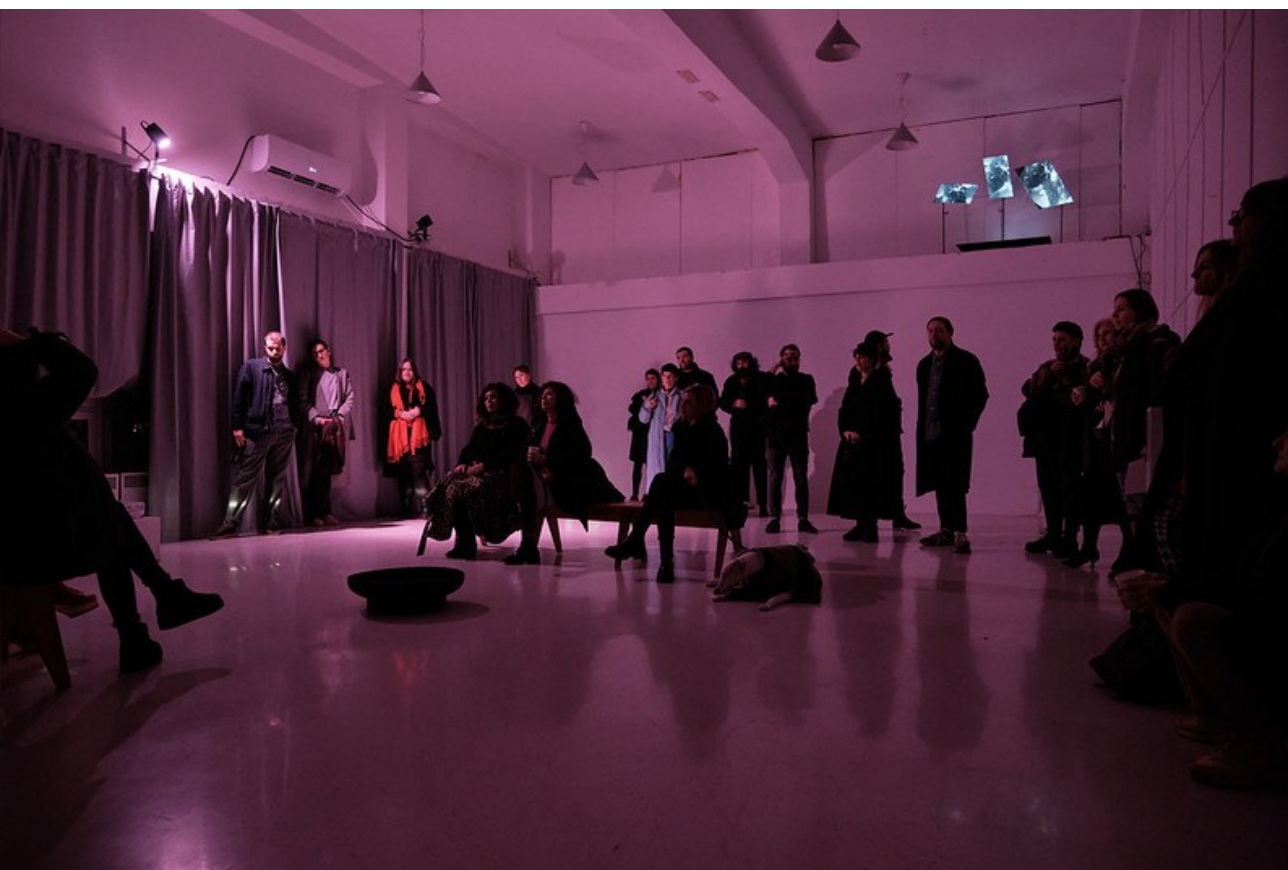
Plesni kolektiv Roj bavio se istraživanjem izvedbenosti kontakt improvizacije. Kontakt improvizacija, iako potekla iz suvremenog plesa, se kroz vrijeme više razvila u smjeru iskustvene, a ne izvedbene prakse. Iskustvena praksa se ovdje odnosi na kontakt improvizaciju gdje se radi na osvještavanju i pripremi tijela za jamove kao društvene događaje gdje se to znanje prakticira (plesnjake). Kolektiv se bavi kontakt improvizacijom kao izvedbenom praksom, kao alatom za stvaranje predstave, čime se trenutno nitko sustavno ne bavi u Hrvatskoj.

Umjetnički tim: Tatjana Vukadinović, Nina Radovanović, Vladimira Šančić, Una Vizek

4.2. NOVAcI - mentoriranje i realizacija prve izložbe mladih kustosa

Izložba Obrnute vještine / Negative Capability rezultat je projekta NOVAcI nastalog u suradnji WHW-a i Pogona. U sklopu projekta, kustosice Ana Kovačić i Lea Vene više su mjeseci mentorirale kustosicu u nastanku Teutu Gatolin u pripremanju izložbe: od razvoja koncepta, susreta s umjetnicima, teoretičarima i praktičarima, do odabira radova, dizajniranja postava i izvještavanja o projektu.

Tematski fokus programa Obrnute vještine / Negative Capability bio je na umjetničkom propitivanju i istraživanju suvremenih koncepata vremena s naglaskom na duboko vrijeme Zemlje, koje označuje niz raznih događaja u povijesti planeta koji su se odvijali kroz razdoblja nemjerljivo duža od našeg uobičajenog poimanja protoka vremena, a koje je uglavnom definirano u odnosu na trajanje ljudskog života, jezika ili civilizacijskih kulturnih artefakata. Program je popraćen umjetničkom radionicom Neže Knez.

5. Promocija i komunikacija s javnošću

Tijekom 2023. godine Pogon je redovito komunicirao s javnosti, publikom i korisnicima prostora putem već uspostavljenih kanala: webstranice pogon.hr, Facebook stranice facebook.com/PogonZagreb, Instagram profila i newslettera. Te smo alate koristili za najavu programa, direktnu komunikaciju s publikom te za objavljivanje dokumentacije o programima.

Osim digitalnih kanala komunikacije, sezonski program komunicirali smo i putem plakata postavljenih ispred i oko Pogona Jedinstvo. Tijekom godine objavili smo program za 4 Pogonove sezone koje su u pravilu trajale 3 mjeseca.

Glavno sredstvo komunikacije s javnosti su Pogonove web stranicama na kojima redovito objavljujemo informacije o našim programima, projektima, vijesti vezane za rad ustanove, testranicu ažuriramo sa dokumentima vezanima za upravljanje Pogonom. **U 2023. godine smo objavili 95 najava programa i vijesti vezanih za naš rad.**

Na Facebook stranici Pogona smo, pored vlastitog programa, objavljivali vijesti i najave događanja drugih organizacija i te događanja u vlastitoj organizaciji, komunicirali s korisnicima putem privatnih poruka, povezivali se s Facebook stranicama i korisnicima drugih organizacija i događanja. Zbog posvećene aktivnosti na **Facebooku**, i u ovom razdoblju bilježimo kontinuirani porast pratitelja tako da u ovom trenutku **naša stranica broji oko 11.100 pratitelja**. Na Facebook stranici smo imali 200 objava o programima i aktivnostima koje provodimo.

Na Instagramu su objavljivani sadržaji koji se tiču: održavanja umjetničkog programa u Pogonu Jedinstvo; slanja obavijesti o natjecajima i prijavama na programe koje organizira Pogon (poput novog kustoskog programa NOVACi, prijave na rezidenciju Akademie Schloss Solitudea); kreiranja sadržaja o održanim programima; kreiranja sadržaja koji predstavljaju rad Pogona, a objavljeni su po relevantnim medijima; slanja obavijesti o programima međunarodne suradnje. Na taj način postojeća publika se obavještava o programu i na njega poziva, ali se gradi i jedna nova zajednica kojoj je Instagram glavni kanal informiranja i komuniciranja. **Na Instagramu smo tijekom godine objavili više od 200 objava i priča**. I na Instagramu imamo kontinuirano povećanje broja pratitelja, tako da njihov broj sada iznosi **oko 1900**; u prosjeku je mjesečno ostvareno oko 150 interakcija sa sadržajima, dok je doseg korisničkih računa bio oko **1400**.

Newsletter Pogona se slao na nešto više od **900 različitih adresa** (publike i novinara). Redoviti newsletter slao se dva puta mjesečno; početkom i sredinom mjeseca s opisom svakog događanja i poveznicom do web stranice Pogona. Uz

redovite mjesečne newsletter posebno smo promovirali i događanja u organizaciji Pogona. **Tijekom godine smo odaslali 35 izdanja našeg newslettera.**

6. Razvoj infrastrukture i modela civilno-javnog partnerstva

6.1. Pronalaženje novog rješenja za obnovu zgrade Pogona Jedinstvo i ulaganje u infrastrukturu

U tijeku 2023. intenzivno smo u suradnji sa svim nadležnim gradskim uredima bili u komunikaciji kako bismo pokušali naći rješenje za što bržu obnovu zgrade Pogona Jedinstvo te je obnova zgrade uvrštena u Program razvoja kulture Grada Zagreba 2024.-2030.

Osim toga, izvedeni su radovi i popravci u sklopu tekućeg investicijskog održavanja te popravci kvarova na opremi. Nadalje, u sklopu održavanja ustanove i pričuve izvedeno je više radova i popravaka u prostoru koji omogućavaju realizaciju programa u zgradi Pogona Jedinstvo. Među značajnijima su hitni radovi poput uklanjanja i popravka krovnog lima koji se otkinuo za vrijeme jedne jače oluje, instalacija nove radne rasvjete u velikoj dvorani i postavljanje sustava vatrodojave.

6.2. Aktivnosti u sklopu platforme Upgrade

Platforma Upgrade je neformalna mreža organizacija, inicijativa i pojedinaca nastala 2015. godine. Zalaže se za razvoj i otvaranje Interkulturnog društvenog centra (IDC) koji bi kroz inovativne i kreativne prakse mogao odgovoriti na potrebe lokalne zajednice i šireg civilnog društva, ali i na aktualne društvene i kulturne izazove grada Zagreba. Platformu Upgrade koordinira Operacija grad, a uz POGON, članice Platforme Upgrade redom su Centar za mirovne studije (CMS), WHW - Što, kako i za koga?, AKC Attack!, Multimedijalni institut (MAMA), Kurziv (Kulturpunkt.hr), Udruga bivših učenika ŠPUD-a (UBU), KONTEJNER, Kulturtreger (Booksa), Udruženje za razvoj kulture „URK“, Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG), ZELENA AKCIJA, Generator multidisciplinarnih koprodukcija (GMK) i Slobodne veze.

Platforma proizvodi niz javnih aktivnosti (umjetničkih, kulturnih, obrazovnih, diskurzivnih) sciljmom podizanja svijesti o potrebi osnivanja IDC-a. Mapira prostore, kao potencijale za smještanje IDC-a, radi na razvoju modela, zagovaračkim aktivnostima, istraživačkim aktivnostima i razvoju programskih načela budućeg centra.

U 2023. godini Platforma Upgrade je organizirala niz aktivnosti, dio njih u

suradnji s Kulturnim centrom Ribnjak: Radionicu stripa za srednjoškolce/-ke, Projekciju filma „Halla ide u rat“ te popratni razgovor, upcycling radionicu Popravljanje kao odgovor na smeće, cjelodnevno događanje Gradimo drugačiji kvart koje je uključivalo izložbu fotografija i stripova, javni razgovor na temu klimatskih izbjeglica, radionicu oživljavanja nefunkcionalnih aparata i predmeta “Popravimo zajedno” te interkulturalnu večeru.

U studenom 2023. godine je u velikoj dvorani Pogona Jedinstvo realizirana izložba mladog kurdsog umjetnika Jana Jaffe naziva „Riya Min“, kojom je Platforma Upgrade zatvorila kulturno-umjetnički program za 2023. godinu.

Detaljni opis javnih programa u Pogonu Jedinstvo

16., 17. i 18.1.2023. Tanka linija, organizator: Ekscena

“Tanka linija” je angažirano eksperimentalni projekt koji se bavi zauzimanjem prostora tijelom. Prostor se u ovom slučaju definira kao univerzalan, prazan, u kojeg se upisuje značenje pred gledateljem te se uspostavlja činom izvođenja.

Tanka linija se gradi oko inovativnog zračnog rekvizita - ribičkog najlona odnosno flaksa. Radi se o vlastitom izumu pomoću kojeg se tijelo održava u zraku vlastitim naporima. Sastoji se od mnogo tankih, plastičnih, prozirnih linija jednake duljine koje su organizirane u 3 zavjese koje zauzimaju središnji položaj na pozornici i događaj se može promatrati sa svih pozicija. Tanke linije se urezuju u tijelo te ga potiču na kretanje. U ovom procesu nema mjesta odmoru. Postoji samo surova realnost, bol i želje za promjenom.

14. i 15.1.2023. Uzemljenje, organizator: Tricycle Trauma

"Uzemljenje" preispituje vrednovanja racionalnosti kao osobne reference, proces u kojem se pojedinac okreće u smjeru objektivizacije sebe i kao opće društvene pojave glorifikacije objektivnosti. Uzemljenje se temelji na pokretu, plesu i manipulaciji objektima. Djelo je zamišljeno kao nastavak prethodne solo izvedbe "Iskrenje: duodrama za čovjeka i trapez", postavljajući zračnog izvođača u potpuno prizemljenu situaciju s neovješanim trapezom.

24.1. - 1.2.2023. Nives Sertić: Pejzaži, organizator: Galerija 90/60/90

Instalacija koja preispituje našu poziciju i percepciju te nudi moguće odgovore na to što je to pejzažu suvremenoj umjetnosti — kako ga prikazujemo, što prikazujemo, te zašto i kako govoriti kroz ovu formu u ekološki kriznim vremenima i na toliko dozivanom pragu kraja antropocena: o promatranju i pogledu, o fascinaciji vremenom, pokretom, svjetlom i (ne)pokretnom slikom, o ljepoti kao stanju — ne estetici, o našem auto-rekalibracijskom sistemu u izazovnim vremenima. Rad je nastajao tijekom posljednje dvije godine na rezidencijalnim programima (i između njih) Atelieri Žitnjak: Atelier Živi! i Cite internationale des Arts Paris.

28.1. - 5.2.2023. Otvoreni dani Pinkspot Teatra u Jedinstvu: Leila Ković, organizator: Pinkspot teatar

Pinkspot teatar organizirao je besplatne glumačke radionice namijenjene i početnicima i naprednim glumcima, kao i osobama koje žele raditi na javnom nastupu, razmijeniti iskustva iz umjetnosti te onima koji žele osloboditi svoje kreativno "ja".

10. i 11.2.2023. Lojzekov san, organizator: Dario Bukovski

"Lojzekov san" prikazuje zadnje mjesece života Alojza "Lojzeka" Bukovskog koje je proveo u bolničkom krevetu pod narkozom. Tada bi prizivao stvarnost u kojoj je brinuo o svom vinogradu i plivao u jezeru.

24.2.2023. Radionica "imanentnog pisanja", organizator: Luka Šavajda

Radionica koja nastojala istražiti kako je osjećaj povezan s notacijom i

sintaksom. Drugim riječima, kako se osjećaj kao kretanje afektivnih sila suprotstavlja (ili je u vezi s) značenjem koje se pokorava formalnim ograničenjima jezika. Ovo uparivanje je analogna međuigra između plesa i koreografije, osobito ako prihvatimo ideju da ples funkcionira kao osjećaj, a koreografija kao značenje. Stoga na pitanje na koje se tražio odgovor je kako ples može stajati nezavisno od koreografije? I ima li resursa za proizvodnju vlastite forme i smisla?

9. i 10.3.2023. SUBSTRAT - prva međunarodna konferencija nezavisnih koncertnih prostora i klubova, organizator: EEnlarge Europe i Močvara

Ovaj putujući međunarodni festival i konferencija nezavisnih koncertnih prostora i klubova predstavlja mjesto okupljanja za predstavnike nezavisne glazbene scene i stavlja njihove probleme i potrebe u fokus, pružajući platformu za raspravu i bavljenje relevantnim temama, na pozornici i izvan nje. Dnevni konferencijski program bio je dopunjen večernjim koncertima lokalnih i regionalnih umjetnika u usponu.

29.3. - 2.4.2023. Slika od zvuka 4, organizator: Galerija 90/60/90

"Slika od zvuka" emisija je Trećeg programa Hrvatskoga radija koja se realizira u produkciji Odjela Drama Hrvatskog radija (HRT), a u kojoj nastaju izvorna audiodjela vizualnih i multimedijjskih umjetnika. Emisija je zamišljena kao svojevrsna radionica i "izložbeni" prostor specifičnog, no istodobno otvorenog žanra sound arta. Emisija Slika od zvuka aktivan je čimbenik u produkciji audioumjetnosti što znači da producira nova (a ne samo reproducira) audiodjela.

5.4.2023. Galerija Močvara // DWMC x maria mercedes: swift motion out of sight, organizira: Udruženje za razvoj kulture i klub Močvara

Plesno dizajnerski performans realiziran kroz suradnju Dead White Men's Clothes (DWMC) odnosno umjetnički projekt i nosivu modnu marku koju je osnovao je Jojo Gronostay i maria mercedes je plesnog kolektiva koji čine Julia Maria Müllner i Camilla Mercedes Schielin.

8.4.2023. The NEXT Battles, organizatori: Nina Begović i Saša Nikolić

The NEXT Battles (New - Experience/Exchange/Expression - Time) okupio je plesno-kulturnu zajednicu Hip Hopa, subkulturu koja obuhvaća razne umjetnike poput plesača (Freestylers), glazbenika (Djs + producers), dizajnera (street art + street fashion) i pjesnika (MCs). Battle je plesno natjecanje u kojem plesači_ce improviziraju po jednu minutu boreći se za prolaz u iduću rundu. O pobjedniku odlučuju suci, znalci ove forme te imaju iskustvo i vlastiti umjetnički izričaj.

**13., 17., 19. i
20.4.2023. Muzički
Biennale Zagreb,
organizator: MBZ**

U sklopu ovogodišnjeg programa MBZ-a u Jedinstvu su održani koncerti: zeitkratzer plays Kraftwerk & Malec; Cantus Ansambl & MBZ; Proxima Centauri; Collettivo_21.

24. i 25..4.2023. Bosa, organizator: Tricycle Trauma

Predstava o Bosni, novocirkusko-mimsko-plesno-glazbene izvedbe koja prikazuje dvije stvarnosti, kontradiktorne same po sebi kakva stvarnost i jest: biti bos/bosa, s jedne strane, označava biti u bezbrižnom, vanvremenskom stanju – biti bos/a na plaži, na zemlji, travi, no, s druge strane životnoga novčića, označava i socijalnu situaciju siromaštva.

23. - 30.4.2023. Klubvizija: otvoreni laboratorij, organizator: Umjetnička organizacija Klubvizija

Filmski laboratorij za analogni film Klubvizija u prostoru Pogona Jedinstvo organizirao je najveću tamnu komoru na svijetu u kojoj je nakon dugo vremena okupljena sva oprema Klubvizije na jednom mjestu. U sklopu programa održane su dvije radionice (Radionica filmske kemije i Radionica 16mm filma - MASKA), projekcije "Varijacije i frakcije" filmova iz bečkog laboratorija

Filmkoop Wien uz gostovanje članice Aline Tretinjak i "Inscription, enduring, potential" Expanded Cinema performans.

25.4.2023 Uvod u ekološko vrtlarenje, organizator: ZMAG u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem

Radionica na kojoj su polaznici prolazili osnove planiranja vrta i vođenja vrtlarskog dnevnika, što se kada sije i sadi, kako se brinuti o presadnicama te poštivati plodored u vrtu. Obradili su ekološki pristup štetnicima i korovima, na koji način balansirati ravnotežu u vrtu, kako osigurati zdravlje biljaka kroz brigu o tlu i pravilnu dohranu prirodnim gnojivima i pripravcima.

28.4. - 5.5.2023. PUG u Pogonu: izložba vizualnih radova učenika Privatne umjetničke gimnazije Zagreb, organizator: Galerija Miroslav Kraljević i Privatna umjetnička gimnazija

Izložba "PUG u Pogonu" prezentirala je radove, koncepte i interese učenika Privatne umjetničke gimnazije.

4., 5. i 6.5.2023. U prazno, organizator: Tricycle Trauma

Predstava nihilističkog cirkusa, drama o uzaludnosti, strahu, očaju i nestajanju. Problem praznine, tkiva svijeta koji nas okružuje i evocira strah oprečnih izvora centralna je preokupacija predstave. S jedne strane, ona je prostranstvo sudara materije i antimaterije, beskonačnost iz koje može izroniti svaki strah kojeg zamislimo. S druge strane, epitom je izolacije, one u kojoj postojanje ne ostavlja nikakav trag.

6.5.2023. Trnjanski kresovi 2023: Djelovanje Ivica Sabljaka u kontekstu otpora u logoru Stara Gradiška, organizator: MAZ - Mreža antifašistkinja Zagreba

Izložba koja povezuje osobnu povijest narodnog heroja Ivica Sabljaka te biografski pristup njegovog djelovanje stavlja u povijesni kontekst Drugog svjetskog rata i logora Stara Gradiška.

10. i 11.5.2023. Josipa Bubaš: Vrt, organizator: Josipa Bubaš u sklopu programa Pogonator

Predstava koja daje odgovor na ekološko pitanje u kojoj se fazi završetka nekadašnjeg ili početka budućeg prostora nalazimo a razvija se kroz koreo-režijsku strukturu klasične trodijelne kompozicije. Unutar uspostavljenog vodoravnog vizualno-prostornog slijeda s lijeva na desno, po modelu simultane pozornice kroz svojevrzne mansije izvodi se triptih, u kojem je svaki od stadija, diferenciran izborom izražajnih medija pokreta, glasa i video materijala, posvećen rastakanju monolitnosti fizičke pojave autorice. Početna slika usporeno prianja uz minimalne pomake u ritmici disanja. Tijelo, koje se napinje i uvlači u nutrinu prsnog središta a zatim polako centrifugalno širi, ambivalentno je označeno kostimom sa silikonskim plućima, koji poput memorijskih kartica računala emanira srebrnkasti, metalni sjaj.

10.5.2023. Vrtlarenje na balkonu; organizator: Pučko otvoreno učilište i Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG)

Na radionici su polaznici upoznati s prednostima i izazovima koje nosi urbano vrtlarstvo, kako prilagoditi uzgoj cvijeća, začina i povrća svojim potrebama, kako procijeniti kakve nam posude i kontejneri za sadnju trebaju te kako isplanirati bilje koje će uspješno rasti na balkonu.

14.5.2023. Mindpolis 1.0., organizator: Umjetnička organizacija Skop

Mindpolis je cross-medijski projekt koji objedinjuje pripovijedanje, digitalnu umjetnost, proširenu stvarnost, igru uloga, chat interakciju, umjetnu inteligenciju, site-specific umjetnost, videotehniku i kazalište. Iz cjelokupnog procesa nastaje predstava smišljeno otvorene strukture, koju prethodno nadograđuje i sama publika kroz smart aplikaciju.

12. - 14.5.2023. Laboratorij cirkuske umjetnosti: intenzivne cirkuske radionice za mlade, organizator: Cirkorama

Kroz 12 dana radionice, polaznici i polaznice prošli su kroz osnove zračnih akrobacija, žongliranja i manipulacije objektom, ekvilibrizma i akrobatike na tlu, te se odlučili za jednu ili više tehnika na polju kojih se žele dalje razvijati. Osim praktičnog dijela, polaznici_ce su kroz video i usmena predavanja dobili teorijski uvid u razne cirkuske tehnike i razvoj suvremenog cirkusa uopće.

18. - 19.5.2023. Elektronička glazba kućne radinosti #1 - DIY mikrofoni, organizator: Studio Pangolin

Projekt radnog naslova Elektronička glazba kućne radinosti je serija radionica kojima su polaznici stekli osnovna znanja i vještine iz elektrotehnike primijenjene u kontekstu zvuka, zvučnih

tehnologija i sound arta. Radionica se temelji na literaturi Nicholas Collins: Handmade Electronic Music - The Art of Hardware Hacking; a uz učenje vještina kao što je lemljenje, prepoznavanje elektroničkih komponenti i sastavljanje (uporabljivih i trajnih) elektroakustičkih alata i instrumenata, bitan naglasak je bio i na povijesno i kulturno kontekstualiziranje tih tehnologija.

23.5.2023. Edukacija za mlade: Organizacija u vrtu, organizator: ZMAG

Na ovoj edukaciji polaznici su naučili kako pametno isplanirati vrijeme i prostor u vrtu, kako uspostaviti ravnotežu i dobrosusjedske odnose između biljaka i životinja, kako pristupati štetnicima i kako kompostirati i pravilno prihranjivati biljke. Nadalje, upoznat će se sa zahtjevima pojedinih biljnih vrsta i naučiti što se kada sije, a što sadi te kako pravilno brinuti o presadnicama u zatvorenom.

29. i 30.5.2023. Damir Bartol Indoš & Tanja Vrvilo: Sampladelija u noći živih mrtvaca, organizator: DB Indoš Kuća ekstremnog muzičkog kazališta

Treći kozmofonični performans Kuće ekstremnog muzičkog kazališta i Trobecovih krušnih peći predstavio je samplirani rez A.G. Matoševe pripovijetke "Samotna noć" u kombinaciji s već prepoznatljivim zvučnim i vizualnim entitetom šahtofona.

2.6.2023. Nudging the ground. Projekcije animiranih filmova s Kosova organizator Anibar, Operacija grad & Pogon

Projekcija selekcije filmova koji su predstavili recentnu kosovsku produkciju nastalu između 2019. i 2022. Autori ovih filmova doprinijeli su stvaranju nekih od najcjenjeniji filmova u povijesti kosovske animacije. Svojim su radom stvorili efekt valova, koji će, kako se čini, prodrmati tlo.

12.6.2023. Galerija Močvara // Sanna Helena Berger: Role (Play) & Rational Display, organizator: Udruženje za razvoj kulture "URK" i Klub Močvara

Umjetnica Sanna Helena Berger predstavila je rad koji se izlaže u dva dijela. "Igranje (uloga)" je potencijalno kazališna predstava, praktički performans, možda autobiografska pantomima koja briše tradicionalne narative koje čine unutarnji i vanjski monolozi umjetnika/ce, kritičko opredjeljenje i zabludu te se usprotivljuje potrebi za standardiziranom radnjom u raspletu scena u "crnoj kutiji". U paralelnoj "bijeloj kocki" Berger promišlja o dobrom i lošem ukusu, visokoj i pop kulturi, kulturnim okvirima i postavkama. Povijesno i suvremeno razumijevanje i interpretacija ovih kategorija uokvireni su konzervativizmom u vidu dobro poznatog vokabulara likovnih umjetnosti, ali s podtekstom koji se može nanovo čitati "protiv struje" kao kritičko ispitivanje vlastite kritičke pozicije.

11.6.2023. Jedinствена vrtна zabava, organizator: Pogon

Sedma po redu "Jedinствена vrtна zabava" u suorganizaciji Kluba mladih Pogona ugostila je na cjelodnevnom druženju filmsku, plesnu, vrtну i literarnu radionicu te radionice letećeg trapeza i biciklopopravljaone. Uživo se moglo pratiti

nastajanje zadnjeg dijela murala na istočnom zidu Jedinstva nakon čega je uslijedila tradicionalna Kulturpunktova kviz-o-rama. Večer je bila rezervirana za nastup mladih demo bendova koje smo ugostili zajedno s dragim susjedima iz Močvare, a u sklopu projekta Podrži scenu!

14. - 17.6.2023. Monodisciplina. Fragmenti CirkoBalkane, festivala suvremenog cirkusa, organizator: Cirkorama

U 11. godini održavanja i nakon prošlogodišnjeg maratonskog obilježavanja jubilarnih 10 godina rada, ovaj festival suvremenog cirkusa kreće u smjeru kraćeg izvedbenog programa s naglaskom na edukaciji kroz radionice gostujućih umjetnika. U fokusu u 2023. godini su zračne akrobacije, a festival je, tijekom osam dana radionica i četiri dana izvedbi, predstavio raznolikost i potencijale zračnih tehnika.

21.6.2023. Catinca Drăgănescu: Point Nemo, organizator: Pogon, Cluj Cultural Centre i kazalište Reactor u okviru projekta Stronger Peripheries

Interaktivna predstava nastala u okviru tandema #6 projekta Stronger Peripheries. Tema tandema je pravo na budućnost. Point Nemo je najusamljenije mjesto na svijetu, zamišljena točka na planeti koja je najudaljenija od bilo kojeg naseljenog mjesta. Istoimena predstava rumunjske redateljice i dramaturginje Catince Drăgănescu zamišlja kako će Point Nemo izgledati u ne tako dalekoj budućnosti - na vrhuncu klimatske krize u kojoj se svijet trenutno nalazi.

29.6.2023. Matea Bilosnić: Kata Strofa, organizator: Domino u sklopu festivala Perforacije 2023

Plesni projekt u nastajanju radnog naziva "Kata Strofa" koji se bavi performativnim i koreografskim potencijalom digitalnih komunikacijskih tehnologija, s fokusom na fenomen preopterećenosti informacijama i beskonačnost interpretacije. Cilj rada jest stvoriti zvučno okruženje (soundscape) u kojem se virtualna informacija prevodi kroz pokret, tijelo, glas i tekst te u kojem je moguće nanovozamisliti herojsku poziciju osobe u modernom svijetu.

30.6. - 1.7.2023." ... , a još su manji izlazi"; organizator: Dora Pcedić i Linda Tarnovski u sklopu programa Pogonator 2023.

" ... , a još su manji izlazi" je plesna predstava u nastajanju, koja u formi dueta izlaže specifičan odnos prema prostoru izvedbe i perspektivi gledatelja. Dora Pcedić i Linda Tarnovski s ovim umjetničkim istraživanjima počele su u jesen 2021. godine potaknute željom da definiraju zajedničke estetske i poetske interese. Kroz razgovore s dramaturgom Lukom Bosancem, kao ključan se uspostavio interes za specifičnim tretmanom prostorne komponente odnosno interes za

korištenjem prostora kao temeljnog organizacijskog principa izvedbe. Kako konceptualno, tako i koreografski.

14. i 16.7.2023. Horror House Project: Zodiac Krug malih životinja; organizator: Cirkorama u sklopu programa Pogonator 2023.

Zodiac - Krug malih životinja posljednji je, treći nastavak trilogije Horror House Project. Osnovni koncept Horror House Project-a zasniva se na zastrašujućim pojavama koje se nadvijaju nad cirkusom. Ovaj nastavak je postavljen kroz natalne karte izvođača obrađujući

utjecaj planeta (prst sudbine) na život grupe i pojedinca, u ovom slučaju cirkuskog umjetnika. Gledatelji su svojim horoskopom teorijski aktivno sudjelovali u predstavi, uzrokujući svojim prisustvom izmjene planetarne energije. Svaka izvedba je pomalo drugačija, ovisno o konstelaciji planeta na dane izvedbe (osobito retrogradnog Merkura :-), sastav publike i prevlast određenog znaka. Namjera autora bila je da kroz igru izvođača dati početne smjernice za izvedbeno otkrivanje tajni Zodijaka. Inspiracija za izvedbu, osim u tekstu Mile Dupora, skriva se i u otvaranju tarot karata iz knjige "La Vie del Tarot", Alejandra Jodorowskog i Marianne Costa...

21.7.2023. Paralelna pretakanja - Javna proba + POP-UP izložba; organizator: Tin Dožić i Neža Knez

Intermedijska izvedba "Paralelna pretakanja" istraživala je preplitanje naših osjetila, procese nad kojima nemamo kontrolu, ali su konstantno prisutni unutar i izvan nas te materijale u njihovoj transformaciji, trajanju i oblikovanju koji su se odvijali pred očima publike.

30.8.2023. Klara Barišić i Maša Borović: Plodovi zemlje; organizator: SubScena, Cirkorama i Attack

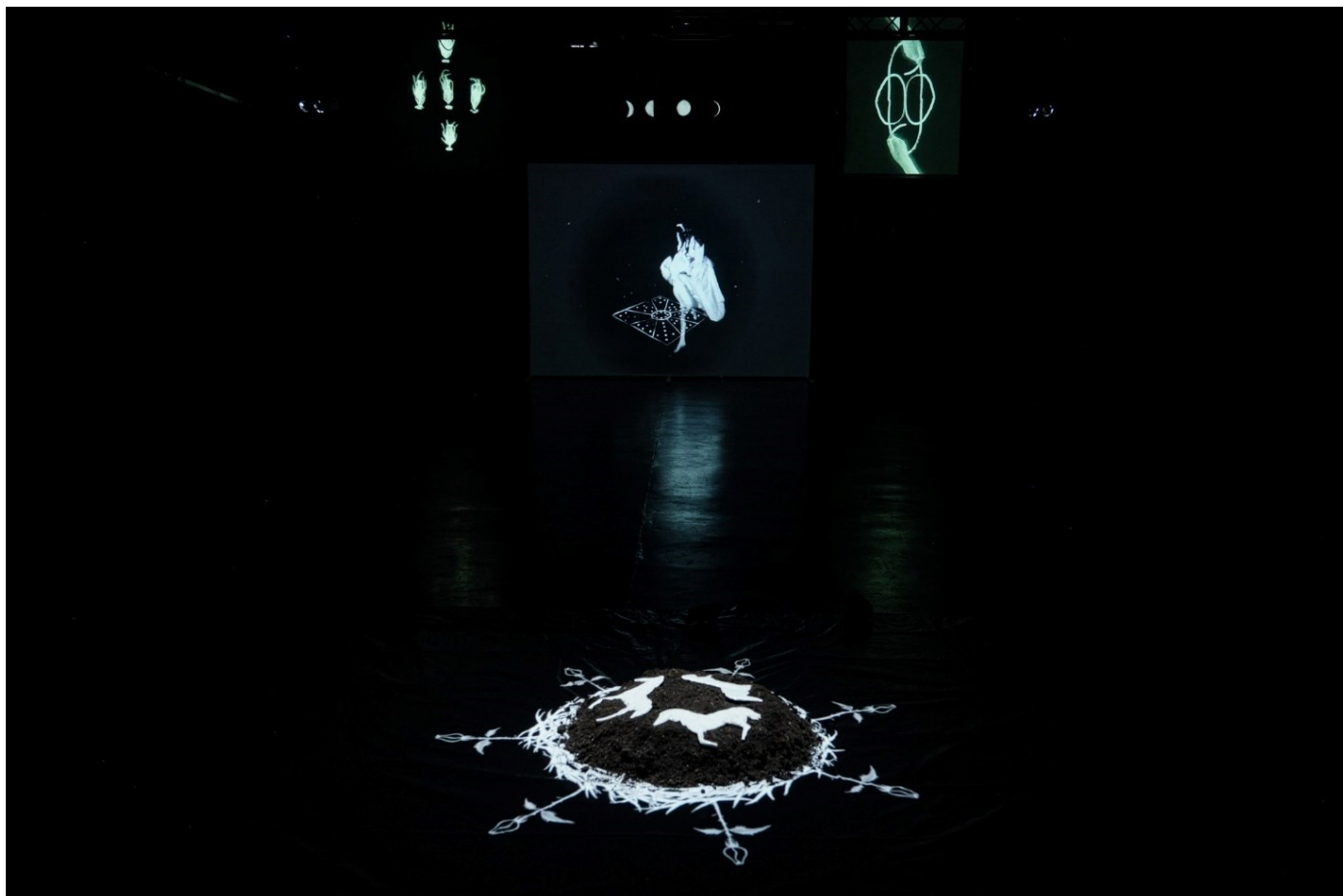
Prezentacija rada u nastajanju dvije mlade suvremene cirkuske umjetnice radnog naslova "Plodovi zemlje" je suvremeno cirkuski projekt unutar kojeg autorice Klara Barišić i Maša Borović istražuju što je to svojstveno različitim oblicima rada pri tom se fokusirajući na analogiju između tradicionalnog agrikulturnog rada i umjetničkog rada u polju cirkuske umjetnosti.

3.9.2023." ... , a još su manji izlazi"; organizator: Dora Pocić i Linda Tarnovski u sklopu programa Pogonator 2023.

" ... , a još su manji izlazi" je plesna predstava u nastajanju, koja u formi dueta izlaže specifičan odnos prema prostoru izvedbe i perspektivi gledatelja. Dora Pocić i Linda Tarnovski s ovim umjetničkim istraživanjima počele su u jesen 2021. godine potaknute željom da definiraju zajedničke estetske i poetske interese. Kroz razgovore s dramaturgom Lukom Bosancem, kao ključan se uspostavio interes za specifičnim tretmanom prostorne komponente odnosno interes za korištenjem prostora kao temeljnog organizacijskog principa izvedbe. Kako konceptualno, tako i koreografski.

**13. - 21.9.2023. Andrea Resner: Konstelacija duha: Sveta sestra;
organizator: Galerija 90/60/90**

Kroz crteže, skulpture, instalacije i video umjetnica je pokušala prenijeti sveprisutne, iako (ponekad) zaboravljene simbole prirodnog svijeta koji su biti postavljeni u međuodnos te na taj način oživotvorili novu vitalnu konstelaciju koja je služila kao pozivnica za ulazak u novu priču.

**30.9 i 01.10.2023. Zagrebački anarhistički sajam knjiga; organizator:
Organizacijski kolektiv zagrebačkog anarhističkog sajma**

Šesnaesti po redu Zagrebački anarhistički sajam knjiga poslužio je kao platforma za upoznavanje, umrežavanje, distribuciju materijala i dijeljenje iskustava i znanja.

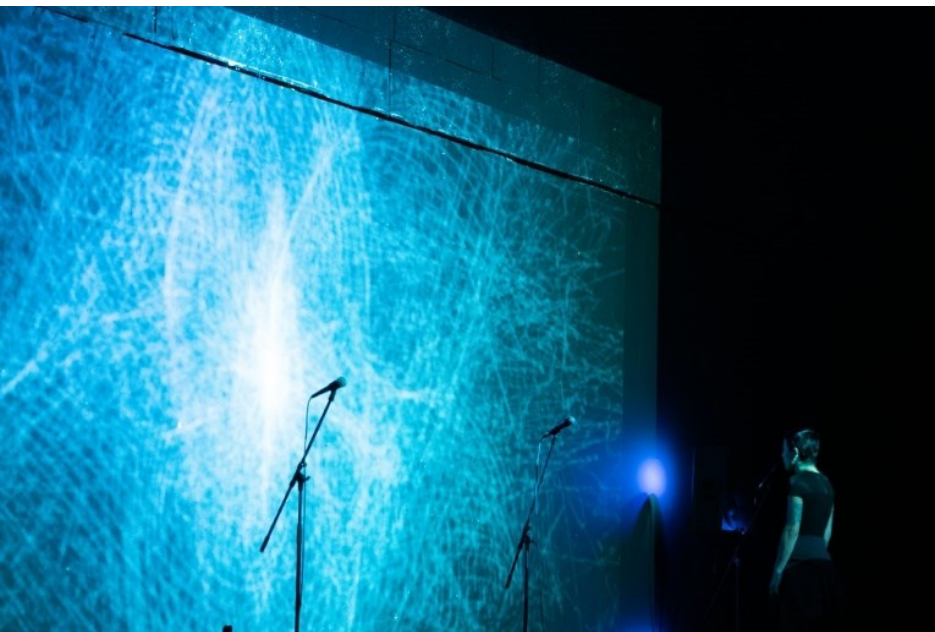
**7.10.2023. Arbyte 2.0; organizator: Arbajt Kolektiv u sklopu Pogonator
2023.**

„Arbyte 2.0“ predstavio je drugo poglavlje on-going projekta novoosnovanog Arbajt Kolektiva. Glavni izazov u procesu stvaranja „Arbajta“ je bio kako smjestiti ples odnosno izvođačko tijelo unutar prostora/okoliša koji je povijesno i vizualno

vrlo određen i naizgled ne odgovara potrebama koje plesna predstava zahtijeva (prostori propalih tvornica). U nastavku istraživanja kroz projekt „Arbyte 2.0“, autorski tim postavio je upravo suprotnu situaciju. Autori su kroz koreografiju nastojali stvoriti sustav u kojem različiti elementi predstave ravnopravno koegzistiraju i na licu mjesta stvaraju eventualni narativ i značenje u prostoru koji nije značenjski i kontekstualno određen. Naglasak je bio na izvođačkom tijelu u punom fizičkom naporu i u svojoj virtuoznosti te interakciji pokreta s objektima i glazbom. Narativ nastaje kao posljedica korištenja značenjskih veza između gradilišta i kazališta.

8.10.2023. Sounded Bodies 2023: Beating; organizator: Domino

Rad pokušao preispitati odnos čovjeka i softwarea, te kako se taj odnos ponaša kada je software dirigent i nositelj naredbi, a čovjek izvršitelj istih. Koristeći glas i tijelo, autorica postaje instrument kojim software upravlja te unutar tog odnosa nastaje kompozicija isprepletena glasom, zvukom, modulacijama te pretapanjem istih u jedno. Autorica je imala jednu jedinu odluku koju donosi samostalno, a to je određivanje kakav će glas

proizvesti u prostoru (input) , ali ne i kako će on finalno zvučati nakon ulaska u software (output).

8.10.2023. Sounded Bodies 2023: Intuitivno-vokalno komponiranje; organizator: Domino

U sklopu radionice polaznici su prolazili intenzivne vježbe glasanja, slušanja, te

zapisivanja i međusobnog interpretiranja s ciljem stvaranja zajedničke partiture koja se finalno izvodila kao produkt radionice. Kroz ovu radionicu polazni su upoznavali svoje vokalne mogućnosti, boje, oblike i memoriju, te odnose glasa i slike.

**12. i 13.10.2023. Horror House Project: Zodiac Krug malih životinja;
organizator: Cirkorama**

Zodiac - Krug malih životinja posljednji je, treći nastavak trilogije Horror House Project. Osnovni koncept Horror House Projecta zasniva se na zastrašujućim pojavama koje se nadvijaju nad cirkusom. Ovaj nastavak je postavljen kroz natalne karte izvođača obrađujući utjecaj planeta (prst sudbine) na život grupe i pojedinca, u ovom slučaju cirkuskog umjetnika. Gledatelji su svojim horoskopom teorijski aktivno sudjelovali u predstavi, uzrokujući svojim prisustvom izmjene planetarne energije. Svaka izvedba je pomalo drugačija, ovisno o konstelaciji planeta na dane izvedbe (osobito retrogradnog Merkura :-), sastav publike i prevlast određenog znaka. Namjera autora bila je da kroz igru izvođača dati početne smjernice za izvedbeno otkrivanje tajni Zodijskoga. Inspiracija za izvedbu, osim u tekstu Mile Dupora, skriva se i u otvaranju tarot karata iz knjige "La Vie del Tarot", Alejandra Jodorowskog i Marianne Costa...

**9. - 12.11.2023. Gibanja: eksperimentalno zvučno događanje;
organizator: KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse**

Gibanja su višednevno međunarodno zvučno događanje koje je predstavilo uzbudljiv program iz područja eksperimentalnih zvučnih izričaja, umjetnosti zvuka, prostorno-zvučnog te audiovizualnog stvaralaštva. U Pogonu Jedinstvo predstavljena je zvučna instalacija Alena Sinkauza, Nenada Sinkauza,

Andreu Matoševića i Miodraga Gladovića, predavanje i nastup Thomasa Ankersmita inspirirano Maryanne Amacher, praizvedba višekanalnog djela tonote, predstavlanje polaznika_ca radionice Davora Sanvincentija i Hrvoja Nikšića koja

je dio međunarodnog projekta „Zvučni eksperimenti“, iznimno bučnu slobodnu improvizaciju post punk PLF-a (Peter Kutin, Lukas König, Freya Edmondson), eksperiment Ivana Robana Križića i Bojana Krhlanka, praizvedba višekanalnog djela Miodraga Gladovića te premijerni zagrebački nastup renomirane improvizatorice i eksperimentatorice Okkyung Lee.

23., 28.10.2023. Zakrpe i spojnice; organizator: Akademija likovnih umjetnosti, Odsjek za animirani film i nove medije

Odsjek za animirani film i nove medije na šest dana uselio se u dvoranu Jedinstva i održao niz prezentacija, diskusija, izvedbi audio i video umjetnosti, izvedbi i radionica koje su vodili umjetnici i umjetnice, bivši i sadašnji studenti odsjeka. Radionice su trajale između dva i šest dana, a rezultati su se prezentirali posljednji dan programa kao javni događaj, u formi multimedijske izložbe i performansa.

1. i 2.11.2023. Manje od zbroja svojih dijelova - FINAL TRANSMISSION; organizator: URK, Galerija Močvara

Umjetničko istraživanje "Manje od zbroja svojih dijelova" pluta u blizini kvantne fizike, Objektno Orijentirane Ontologije, društveno-ekološke beznadnosti i naočigled udaljenih galaktičkih točaka gejnosa, te povijesti i transgeneracijskih učinaka AIDS-a. Kroz autoteorijski i autofikcijski okvir, koreografski materijali generirani slobodnim i indirektnim prijevodom iz jednog medija u drugi, asocijacijama, cutup-om i deriviranjem, uvezuju začudni neprozirni narativ nebeskog tijela Crne rupe s nepovratnim povijestima dodira odnesnih AIDS-om.

3.11.2023. Strahovi malih razlika; organizator: Anna Javorin

Strahovi malih razlika je projekt koji teži istaknuti prostor između želje za prilagodbom i njene nemogućnosti, prostor između identiteta koji nastaje pri izmještanju iz uobičajenog i naviknutog. Otudjenjem vlastitog tijela u svrhu prilagodbe gubi se granica između svog i tuđeg, traži se osjećaj pripadnosti, budi se nostalgija, pregovara se između prošlog i sadašnjeg, poznatog i nepoznatog.

**9. i 10.11.2023. Ismena; organizator: Damir Bartol
Indoš & Tanja Vrvilo**

Peta predstava iz pentalogije Kuće ekstremnog muzičkog kazališta prema motivima Dunje Robić proširuje tragove njene verbalne glazbe iz scene ISMENA za dvije maske i jedan glas (pred Spiljom), a nadahnuta je filozofskom studijom IZBRISANO UŽIVANJE (klitoris i mišljenje) Catherine Malabou.

**9. – 14.11.2023. Svekoliko mnoštvo stvari;
organizator: Gordana Kralj**

Izložba likovnih radova Gordane Kralj na kojoj smo imali priliku vidjeti skupine portrete nastale u raznim tehnikama od akrila, ugljena, pastela, na papiru.

18. - 19.11.2023. Noć cirkusa; organizator: Cirkorama

Peto izdanje Noći Cirkusa oslikalo je raznolikost suvremene cirkuske kreacije koja se, tijekom ovog izdanja, pričala priču o umjetnosti u trajnoj promjeni, savršeno otvorenoj ključnim pitanjima koja oblikuju društvene rasprave. Kroz tri dana Noći cirkusa u Zagrebu izvedbeno smo uronili u društvenu izoliranost, neuro raznolikost, međukulturalnu povezanost žena i generacijsko nasljeđe cirkuskog umjetnika, kroz dva rada u nastajanju domaćih umjetnika i dvije predstave gostujućih umjetnika iz Italije i Francuske. Uz izvedbeni program već tradicionalno predstavljena je izložba tematski vezana uz cirkus i radionica za lokalne cirkuske umjetnike_ce.

**22. - 26.11.2023. Jan Jafo: Riya
Min; organizator: Platforma
Upgrade**

Jan Jafo mladi je kurdski umjetnik iz sirijskog Alepa koji svoj dom gradi u Zagrebu. Na izložbi nam je predstavio svoj put i ljude s kojima je gradio, ili još uvijek gradi, osjećaj pripadnosti. Na izložbi naziva Riya Min (Moj put) Jan Jafo izložio je radove nastale u posljednje dvije godine s fokusom na samog autora i ljude koji ga okružuju.

22.11.2023. Turbina - turbo tribina: Globalna Europa; organizator: Platforma Upgrade

Tribina u sklopu otvorenja izložbe Riya Min tematizirala je aktualne globalne katastrofe koje se nameću Europi da se ponovno iznova osmisli. Postoji li način da to napravi konstruktivno i progresivno razgovarali su profesorica u mirovini, feministkinja i postkolonijalna teoretičarka Biljana Kašić, aktivistkinja i stručnjakinja za migracije i izbjeglištvo Emina Bužinkić i politolog i povjesničar Stevo Đurašković. Moderira Leonard Jurić.

9. - 17.12.2023. NOVAcI: Obrnute vještine / Negative capability; organizator: WHW i Pogon

Izložba Obrnute vještine / Negative Capability rezultat je projekta NOVAcI nastalog u suradnji WHW-a i Pogona. U sklopu projekta, kustosice Ana Kovačić i Lea Vene više su mjeseci mentorirale kustosicu u nastanku Teutu Gatolin u

pripremanju izložbe: od razvoja koncepta, susreta s umjetnicima, teoretičarima i praktičarima, do odabira radova, dizajniranja postava i izvještavanja o projektu. Tematski fokus programa Obrnute vještine / Negative Capability bio je na umjetničkom propitivanju i istraživanju suvremenih koncepata vremena s naglaskom na duboko vrijeme Zemlje, koje označuje niz raznih događaja u povijesti planeta koji su se odvijali kroz razdoblja nemjerljivo duža od našeg uobičajenog poimanja protoka vremena, a koje je uglavnom definirano u odnosu na trajanje ljudskog života, jezika ili civilizacijskih kulturnih artefakata. Program je popraćen umjetničkom radionicom Neže Knez.

30.11. - 5.12.2023. Marina Bauer: Taktilne metafore; organizator: Galerija 90-60-90

Autorica je na izložbi predstavila radove koji su usmjereni na tjelesnu percepciju posjetitelja, te predstavlja svoje doktorsko istraživanje tjelesne percepcije u doživljaju kiparskog djela. Namjera je bila stvoriti situacije usmjerene pažnje i utjelovljenosti koje uvlače posjetitelje u osjećaj povezanosti s okolišem i omogućuju im da sami odlučuju koliko i što će iskusiti dok istovremeno stvaraju međusobne odnose. Tijekom izložbe umjetnica je provela nekoliko razgovora s posjetiteljima kao dio istraživanja doživljaja radova.

7.12.2023. Razodjeni brzu modu - održiva modna revija; organizator: Zelena akcija

Modna revija koja je ujedno bila i cjelodnevna održiva modna zabava s elementima razmjene odjeće, obuće i modnih dodataka i popratnim sadržajima poput izložbe tekstilnih instalacija, štandova i natjecanja u izboru najbolje swap kombinacije, a sve to u ugodnoj glazbenoj atmosferi.

11. - 20.12.2023.
Pripada(j)mo. Izložba
profesora ŠPUD-a;
organizator: Škola
primijenjene
umjetnosti i dizajna

Ovaj 141. rođendan Škola primijenjene umjetnosti i dizajna proslavila je već tradicionalnom izložbom profesora i to po četvrti puta van svojih matičnih prostora uslijed obnove Škole nakon potresa.

22.12.2023. Razgovor sa Sajsi MC; organizator: Udruženje za razvoj kulture "URK"

Prije velikog povratničkog koncerta u Močvari. održalo se druženje sa Sajsi MC u velikoj dvorani Pogona Jedinstvo, gdje je Sajsi s Barbarom Gregov razgovarala o muzici, poeziji i politici – ukratko, o životu.

